

Mendelova univerzita v Brně
Provozně ekonomická fakulta

Fiskální federalismus v České republice

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Maroš Zruban

Dominika Vítková

Brno 2015

Poděkování

Moje poděkování bych chtěla věnovat mému vedoucímu bakalářské práce Ing. Maroši Zrubanovi, který mi poskytl odborné rady a připomínky k mé bakalářské práci, kterými přispěl k jejímu vyhotovení.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Fiskální federalismus v České republice** vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 20. května 2015

Abstract

Vítková, D., *Fiscal Federalism in the Czech Republic*. Bachelor thesis. Brno: Mendel University Brno, 2015.

This thesis explores a theme of fiscal federalism. The main goal is a plan of the new national, regional and communal budget for the year 2014 according to the theory of fiscal federalism. As models to compare, I chose the budgets of the city of Blansko, the South Moravia Region and national budget of the Czech Republic. I focused on the normative theory of the public finance which suggests three solutions in case of the failure of market: the allocation, the redistribution and the stabilisation. These functions were substantial while applying the fiscal federalism on the budgets. The conditions for the costs comparisons were homogeneity of preferences, economies of scale and redistribution and stabilisation functions. For the rating of the tax revenues, I defined the stabilisation function and horizontal and vertical equity. In the research, I compared specific revenues and expenses and integrated them into an appropriate level of the public budgets.

Keywords

Fiscal federalism, decentralization, public finance, budget, multi-level decision making.

Abstrakt

Vítková, D., *Fiskální federalismus v České republice*. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015.

Tato práce řeší problematiku zvanou fiskální federalismus. Cílem je návrh nového státního, krajského a obecního rozpočtu za rok 2014 v souladu s teorií fiskálního federalismu. Pro posouzení jsem si vybrala rozpočet města Blanska, Jihomoravského kraje a státní rozpočet České republiky. Zaměřila jsem se na normativní teorii veřejných financí, která nabízí řešení tržního selhání za pomoci tří funkcí: alokační, redistribuční a stabilizační. Tyto funkce byly klíčové při aplikování teorie fiskálního federalismu na rozpočty. Pro hodnocení výdajů jsem použila kritéria, jako jsou homogenita preferencí, úspory z rozsahu a redistribuční a stabilizační funkce. Daňové příjmy jsem posuzovala na základě stabilizační funkce a horizontální a vertikální spravedlnosti. V práci jsem zkoumala jednotlivé příjmy a výdaje a začlenila je na nejvhodnější úroveň veřejného rozpočtu.

Klíčová slova

Fiskální federalismus, decentralizace, veřejné finance, rozpočet, víceúrovňové rozhodování.

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce a metodika	12
2.1	Cíl práce.....	12
2.2	Metodika.....	12
2.3	Struktura práce	13
3	Veřejné finance	14
3.1	Normativní pohled na veřejné finance.....	14
3.1.1	Alokační funkce.....	14
3.1.2	Redistribuční funkce.....	17
3.1.3	Stabilizační funkce.....	18
3.2	Dílčí závěr.....	18
4	Fiskální federalismus	20
4.1	Charakteristika fiskálního federalismu	20
4.1.1	Příjmy podle teorie fiskálního federalismu	21
4.1.2	Výdaje podle teorie fiskálního federalismu	22
4.2	Modely fiskálního federalismu.....	25
4.2.1	Centralizovaný model fiskálního federalismu	26
4.2.2	Decentralizovaný model fiskálního federalismu	27
4.2.3	Kombinovaný model fiskálního federalismu.....	28
4.3	Fiskální decentralizace.....	28
4.4	Dílčí závěr.....	29
5	Veřejná správa České republiky	31
5.1	Územní samospráva v ČR.....	31
5.2	Přenesená a samostatná působnost.....	31
6	Rozpočet	33
6.1	Rozpočtové zásady	33
6.2	Rozpočtový proces.....	34

6.3	Rozpočtová skladba.....	34
7	Srovnání teorie fiskálního federalismu a rozpočtové soustavy ČR	35
7.1	Výdajová stránka pro rok 2014	35
7.1.1	Rozpočet města Blanska.....	36
7.1.2	Jihomoravský kraj.....	40
7.1.3	Česká republika.....	43
7.2	Příjmová stránka pro rok 2014	46
7.2.1	město Blansko	47
7.2.2	Jihomoravský kraj.....	49
7.2.3	Státní rozpočet	51
8	Diskuze	53
8.1	Výdajová stránka	53
8.2	Příjmová stránka	54
8.3	Zhodnocení návrhu rozpočtů	55
9	Závěr	57
10	Literatura	59
10.1	Knižní zdroje	59
10.2	Právní předpisy.....	60
10.3	Internetové zdroje	61
A	Důležitá data pro přípravu a schvalování státního rozpočtu	65
B	Schéma rozdělení rozpočtového určení daní	66
C	Předpis č. 323/2002 Sb. (Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě)	67
D	Charakteristika obce	68
E	Charakteristika kraje	69
F	Charakteristika Jihomoravského kraje a Města Blanska	70
G	Výdaje rozpočtu města Blanska	73
H	Příjmy rozpočtu města Blanska	74

I	Výdaje rozpočtu Jihomoravského kraje	75
J	Příjmy rozpočtu Jihomoravského kraje	76
K	Výdaje státního rozpočtu České republiky	77
L	Příjmy státního rozpočtu České republiky	79

Seznam obrázků

Obr. 1 Centralizovaný model fiskálního federalismu Zdroj: Provazníková, 2009.	26
Obr. 2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu Zdroj: Provazníková, 2009.	27
Obr. 3 Kombinovaný model fiskálního federalismu Zdroj: Peková, 2004.	28
Obr. 4 Schéma rozdělení daní v letech 2013 až 2015 Zdroj: Schéma rozdělení daní, 2013-2015	66

Seznam tabulek

Tab. 1	Čisté a veřejné statky	16
Tab. 2	Shrnutí doporučení k daňovému určení	22
Tab. 3	Obecná doporučení pro výdajové určení	24
Tab. 4	Upravené výdaje pro rozpočet města Blanska 2014 (v tis. Kč)	39
Tab. 5	Upravené výdaje pro rozpočet Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)	42
Tab. 6	Upravené výdaje pro rozpočet České republiky 2014	44
Tab. 7	Upravené příjmy pro rozpočet města Blanska 2014 (v tis. Kč)	49
Tab. 8	Upravené příjmy pro rozpočet Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)	50
Tab. 9	Upravené příjmy pro rozpočet České republiky 2014	51
Tab. 10	Výdaje rozpočtu města Blanska (v tis. Kč)	73
Tab. 11	Příjmy rozpočtu města Blanska 2014 (v tis. Kč)	74
Tab. 12	Výdaje rozpočtu Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)	75
Tab. 13	Příjmy rozpočtu Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)	76
Tab. 14	Výdaje státního rozpočtu České republiky 2014	77
Tab. 15	Příjmy státního rozpočtu České republiky 2014	79

Seznam použitých zkratek

JMK	Jihomoravský kraj
OB	Předpis č. 128/2000 Sb. zákon o obcích (obecní zřízení)
K	Předpis č. 129/2000 Sb. zákon o krajích (krajské zřízení)
RP	Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
ČR	Česká republika
ZM	Zákona č. 2/1969 Sb. České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
PO	Právnícká osoba
RUVÚSC	Předpis č. 243/2000 Sb. zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
RS	Předpis č. 323/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě
EU	Evropská unie

1 Úvod

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na nejefektivnější přerozdělení daňových příjmů a výdajů dle teorie fiskálního federalismu. Teorie fiskálního federalismu se zabývá převážně problematikou rozdělení finančních prostředků mezi různé úrovně veřejných rozpočtů. U tohoto přerozdělování je důležité se řídit principem subsidiarity. Je to stanovisko, které říká, že poskytování veřejných statků a služeb mělo být takové, aby bylo co nejbližší občanům, kteří by se mohli podílet na jednotlivých rozhodnutích. Tato situace je reálná, pokud je určitá úroveň rozpočtu způsobilá tyto statky a služby zabezpečit jako na vyšší úrovni rozpočtu.

Zmiňovaná teorie se jeví jako velmi teoretická, ale má velice praktické uplatnění v rámci hospodaření státu. V této práci je posuzována z hlediska ekonomického, kde se projevují finanční toky v rozpočtové soustavě.

Bylo by dobré problematiku teorie fiskálního federalismu zakomponovat do politických setkání a veřejných voleb. U tohoto pohledu teorie je rizikem, že většinou vládu ovlivňují osobní zájmy politiků na znovuzvolení a neprosazují maximalizaci společenského blahobytu. Tato teorie je ověřena praxí a efektivně rozděluje veřejné finance. Nemusí být uplatňována jen ve státech, které jsou federativního typu, ale také ve státech unitárního typu a podmínkou je, že státy musí mít víceúrovňové vládnutí. Česká republika je stát unitární, proto tedy není problém na ni uplatnit tuto teorii. Je zapotřebí, aby zkoumaný stát měl víceúrovňové rozhodování, což Česká republika splňuje.

Způsob, jakým jsou výdaje a příjmy rozděleny mezi jednotlivé úrovně veřejné správy v ČR, vychází z historického vývoje, tradic a především je výsledkem reform veřejné správy. Důležité je také uspořádání územní samosprávy, která má v České republice tři úrovně, a to státní, krajskou a obecní.

Na porovnání jsem si vybrala město Blansko, Jihomoravský kraj a Českou republiku. Podnětů, pro výběr tohoto okresního města je hned několik. Je to autorčino rodné město s historickým jádrem a je označeno jako brána do Moravského krasu. Blansko leží v Jihomoravském kraji, který je můj další primární cíl. V rámci státní správy musím zmínit, že od roku 2003 zanikly okresní úřady a samosprávné kraje a místo toho vznikly obce s rozšířenou působností. Tyto územní celky jsou pověřeny samostatnou a přenesenou působností.

Česká republika je státem ve střední Evropě, která vznikla roku 1993. Má velmi vyspělé tržní hospodářství. Tato vyspělá země se řadí mezi nejrozvinutější ekonomiky v Evropě. Změnou pro Českou republiku bylo přijetí do Evropské unie. Vstupem do této ekonomické unie nabrala Česká republika značný růst. Tento vstup zahrnoval také závazek, přijetí evropské měny, při splnění Maastrichtských kritérií. Kvůli krizi Evropské měnové unie byl tento závazek přesunut na rok 2019 s tím, že tento termín není závazný. V dnešní době EU sdružuje 28 evropských států a na vstup do EU čekají další kandidátské a potenciální kandidátské země.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem mojí bakalářské práce je popsat a navrhnout soustavu rozpočtů v České republice, která bude v souladu s principy teorie fiskálního federalismu. Nejdříve zhodnotím položky rozpočtů s teorií fiskálního federalismu. Pokud tyto položky rozpočtů nejsou v souladu s touto teorií, tak jsou přesunuty v rámci rozpočtů tak, aby byly optimální a spravedlivé. Jelikož je Česká republika víceúrovňová, budu posuzovat z hlediska obecního rozpočtu rozpočet Města Blanska, dále na regionální úrovni budu posuzovat rozpočet Jihomoravského kraje a nakonec státní rozpočet České republiky. Na závěr budu hodnotit původní rozpočty s rozpočty novými.

Hlavní cíl je odvíjen od dvou hypotéz, které jsou založené na kompromisu. První hypotézou posuzuji výdaje rozpočtů, které neodpovídají principům teorie fiskálního federalismu. Druhou hypotézou jsou myšleny daňové příjmy rozpočtů, které neodpovídají teorii fiskálního federalismu. Tyto hypotézy řeší metoda indukce.

K hlavnímu cíli dospěji na základě studia teorie fiskálního federalismu a veřejných financí.

2.2 Metodika

První metodu, kterou jsem použila byla metoda analýzy, která rozebrala složitější skutečnosti na jednodušší. Byla použita na zkoumání jednotlivých výdajů a daňových příjmů ve zmíněných rozpočtech a k pochopení fungování celého systému.

V rámci rozpočtů, které byly prozkoumány, jsem vyzdvihla v mojí práci pouze daňové příjmy a výdaje, na které se teorie fiskálního federalismu zaměřuje. Tato teorie se zabývá také ostatními příjmy, které jsou jednoznačně určené, ale není to hlavní výzkumná otázka mé bakalářské práce. Zkoumala jsem je pomocí abstrakce, která zachycuje pouze důležité skutečnosti. Také jsem touto metodou zkoumala příjmy a výdaje jako takové a nezkoumala jsem jejich dílčí položky.

Syntéza mi pomohla všechny zkoumané data sjednotit a vytvořit si komplexní obraz prozkoumávané problematiky. Poté jsem dospěla pomocí indukce k testování dvou hypotéz, které jsem si stanovila výše. Po ověření těchto dvou hypotéz jsem stanovila dedukcí návrhy na nové příjmy a výdaje ve zkoumaných rozpočtech. Na základě toho, že jsem zformulovala nové příjmy a výdaje a matematickým vyjádřením určila jejich odhadní částky, jak by vypadaly po reformě, tedy při respektování teorie fiskálního federalismu.

V rámci veřejných financí jsou známy dva přístupy. Je to normativní a pozitivní teorie. Do mojí bakalářské práce jsem aplikovala normativní teorii, která je zaměřená na tržní selhání, které řeší pomocí tří základních funkcí a to alokační, redistribuční a stabilizační. Tuto teorii jsem si vybrala, protože poukazuje na to, jak

by se měl problém řešit. Pokud bych chtěla pouze polemizovat o tom, jak vypadá ekonomická realita, tak bych si vybrala teorii pozitivní.

Chci poukázat na to, jak by tyto tři rozpočty měly vypadat podle teorie fiskálního federalismu, proto upřednostňuji normativní přístup před pozitivním. Těmito rozpočty můžeme také sledovat, jaké jsou odchylky od původních rozpočtů. Nakonec by mohly zmiňované rozpočty sloužit k politickým diskuzím.

Tuto problematiku jsem si vybrala, protože rozpočet se stanovuje každoročně a je to velice obtížný a nepředvídatelný proces a je důležité, aby poukázal na hospodaření územních celků.

2.3 Struktura práce

Moje bakalářská práce je rozdělena na dvě části, a to na teoretickou a praktickou. Skládá se z deseti kapitol. Úvodní kapitola popisuje roli rozpočtu ve třech úrovních veřejných rozpočtů a snaží se nastínit teorii fiskálního federalismu.

Následující kapitola popisuje cíl, metodiku a strukturu práce. Snaží se naznačit cíl, důvod tématu a postup, jak budu zkoumat dané rozpočty a jaké metody k tomu využiji.

Ve třetí kapitole popisují veřejné finance a snažím se nastínit tři základní funkce, a to alokační, redistribuční a stabilizační. Popisují také pohled, jakým budu na veřejné finance nahlížet.

Čtvrtá kapitola charakterizuje základní přehled teorie fiskálního federalismu. Popisuje příjmy a výdaje dle teorie fiskálního federalismu a určuje kritéria podle kterých budu příjmy a výdaje hodnotit. Dále se snaží nastínit centralizovaný, decentralizovaný a kombinovaný model teorie fiskálního federalismu.

Pátá kapitola rozděluje veřejnou správu na státní správu a samosprávu. Tato kapitola řeší teoretické základy a principy veřejné správy.

V šesté kapitole charakterizují rozpočty jako celek. Dále v této kapitole popisují rozpočtový proces a rozpočtové zásady, které jsou důležité při sestavování rozpočtu. Tuto kapitolu se snažím popsat nejaktuálnějším pohledem.

V sedmé kapitole se dostávám do praktické části, kde hodnotím daňové příjmy a výdaje dle teorie fiskálního federalismu. Poté zdůrazním ty daňové příjmy a výdaje, které nerespektují tuto teorii a přeřadím je na jinou úroveň veřejného rozpočtu v rámci České republiky a podle poměru, který si určím dle spravedlnosti.

Osmá kapitola nabízí diskuzi o navržených rozpočtech dle teorie fiskálního federalismu a zhodnocení.

3 Veřejné finance

Černohorský a Teplý (2011) podotýkají, že veřejné finance hospodaří na úkor soukromých financí (podniky, pojišťovny, banky, zaměstnanci apod.). Tržní systémy nedokážou zajistit efektivní alokaci zdrojů. Trh selhává ve třech oblastech:

- Oblast efektivnosti – monopoly apod.
- Oblast stability – nezaměstnanost apod.
- Oblast spravedlnosti – chudoba apod.

Smysl veřejných financí je vytvářet veřejné finanční fondy, hlavně prostřednictvím výnosů z daní a přerozdělovat finanční prostředky z těchto fondů tak, aby byly zajištěny veřejné statky a bylo to co nejvíce efektivní a vedlo to ke zmírnění sociální nerovnosti (Černohorský a Teplý, 2011).

Podle Dvořáka (2008) jsou dva pohledy na veřejné finance: normativní a pozitivní. V této práci budu popisovat veřejné finance pohledem normativním a proto popíši pouze tento přístup.

3.1 Normativní pohled na veřejné finance

Normativní pohled řeší teorii tržního selhání, z nichž vyvozuje základní fiskální funkce. Každá funkce vyjadřuje jiný důvod pro existenci systému veřejných financí (Dvořák, 2008).

3.1.1 Alokační funkce

K tržnímu selhání dochází kvůli neefektivnosti alokace prostředků výrobců nebo spotřebitelů. Za podstatu tržního selhání považují nekoordinovanost jednání jednotlivců (Jackson a Brown, 2003).

Alokační funkce značí rozdělení ekonomických zdrojů vládou a tedy, kolik připadne na veřejné statky a kolik na soukromé statky.

Podle Pekové (2008) můžeme tvrdit, že tržní selhání vzniká v důsledku **existence veřejných statků, nedokonalé konkurenci** (např. v monopolu – absence konkurence, která vede k vysokým cenám, vysoké náklady vstupu do odvětví, nekalá kooperace mezi firmami, diferenciací produktu apod.), **externalit** (ať už nechtěných pozitivních nebo negativních) a **asymetrie informací** (na straně výrobců, či spotřebitelů).

Podle Jacksona a Browna (2003) nevyloučitelnost a nerivalitnost poznamenávají výrobce tím, že nejsou ochotni nabízet statky, protože není možné odepřít spotřebu statků neplatičům. Těmto neplatičům se říká „černí pasažéři“ a využívají nevyloučitelnosti ze spotřeby. S ekonomickou teorií klubových statků přišel James Buchanan. Buchananův model stojí na teorii, že klub může vyloučit nečleny, aniž by vynaložil nějaké náklady (např. veřejný plavecký bazén - jednotlivci se spolčují do klubů, aby využili úspor z rozsahu. Počet členů se bude zvyšovat do doby, kdy se

mezní snížení na nákladech vyrovná meznímu zvýšení nákladů přetížení na jednoho člena).

P. A. Samuelson (1954) definoval čistý veřejný statek jako nedělitelný a spotřeba tohoto statku jednotlivcem nezmenšuje spotřebu pro ostatní. (např. pouliční osvětlení, národní obrana, soudnictví atd.). Naopak čistý soukromý statek je dělitelný a celková spotřeba se rovná spotřebě každého spotřebitele, který statek spotřebovává.

Tab. 1 Čisté a veřejné statky

Typ	Vyloučitelné	Nevyloučitelné ¹
Rivalitní	<p>Čisté soukromé statky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Náklady na vyloučení jsou nízké • Produkováné soukromými firmami • Distribuované prostřednictvím trhů • Financované z výnosů z prodeje <p>Př. potraviny, obuv</p>	<p>Smíšené statky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statky, jejichž prospěch je kolektivně spotřebováván, ale které podléhají přetížení nebo vytlačení • Produkováné soukromými firmami nebo přímo veřejným sektorem • Distribuované prostřednictvím trhů nebo přímo prostřednictvím veřejného rozpočtu • Financované z výnosů prodeje, např. poplatky za právo službu užívat či z daňových výnosů <p>Př. veřejný park, zdroje ve společném vlastnictví, veřejný plavecký bazén</p>
Nerivalitní ²	<p>Smíšené statky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soukromé statky s externalitami • Produkováné soukromými firmami • Distribuované prostřednictvím trhů se subvencemi nebo korigujícími daněmi • Financované z výnosů prodeje <p>Př. školy, doprava, zdravotnické</p>	<p>Čistě veřejné statky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Náklady na vyloučení jsou vysoké • Produkováné přímo vládou nebo soukromými firmami na zakázku státu • Distribuované prostřednictvím veřejného rozpočtu • Financované z výnosů povinných daní

¹ Nevyloučitelnost – spotřebitele nelze vyloučit ze spotřeby, ať už kvůli přílišné nákladovosti nebo z technické neproveditelnosti (Peková, 2008)

² Nerivalitní – znamená, že pokud statek užívá jeden spotřebitel, neomezuje užívání tohoto statku jinými spotřebiteli (Peková, 2008)

	služby, očkovaní, kabelová TV, volně průchodný most, soukromý plavecký bazén, golfový klub	Př. národní obrana
--	--	--------------------

Zdroj: Jackson a Brown, 2003.

Jílek (2008) ve své knize tvrdí: s rostoucím počtem občanů územní samosprávy se snižují jednotkové náklady na poskytování smíšených statků, ale též klesá užitek ze spotřeby, protože dochází k přetížení nebo ztížení dostupnosti. Optimální velikost klubu se dá tedy určit jako maximální kladný rozdíl mezi celkovými užitky ze spotřeby a celkovými náklady na poskytnutí statku a to vše počítáno na osobu.

Podle Jacksona a Browna (2003) je financování čistých veřejných statků ze strany státu, u smíšených veřejných statků to určí veřejná správa, zda bude poskytování těchto statků hradit z veřejných prostředků nebo si budou část hradit uživatelé sami.

3.1.2 Redistribuční funkce

König (2009) podotýká, že solidarita mezi občany státu je základem redistribuční funkce. Tuto funkci chápeme jako přerozdělování příjmů (důchodů) a majetku při dodržování sociální spravedlnosti. Cílem je zmírnění důchodové a sociální nerovnosti (Musgrave a Musgraveová, 1994).

Podle Dvořáka (2008) se stát snaží upravovat „nespravedlivé“ rozdělení prvotních důchodů. Tuto funkci lze provádět, jak na straně příjmů, tak výdajů (transfery). Podle Musgrave a Musgraveové (1994) by měla být redistribuční funkce řešena na národní úrovni. Je to dáno tím, že pokud by bylo progresivní zdanění³ jednoho regionu vyšší než v ostatních, tak by lidé z tohoto regionu odcházeli do jiného. Vyšší sociální transfery mohou zase obyvatele do regionu nalákat. Je také důležité zmínit redistribuci důchodů mezi regiony, protože centrálně poskytované statky jsou dostupné všem občanům, ale s lokálně veřejnými statky to tak být nemusí. Je to dáno tím, že bohaté regiony si mohou dovolit kvalitnější lokální veřejné statky. Z toho důvodu může vláda vyžadovat, kvůli spravedlivému rozdělení užitku, aby celá země měla stanovenou minimální nebo jednotnou úroveň veřejných statků.

Podle Jacksona a Browna (2003) můžeme chápat redistribuční funkci jako tržní selhání, kdy trh zajistí nespravedlivou redistribuci důchodů a majetku. Pod výdajovou stránku redistribuční funkce spadá sociální transfery, výdaje na školství, zdravotnictví nebo bydlení apod. Díky nim jsou dostupné i méně movitým občanům. Příjmová stránka rozpočtu tvoří zdanění. Principy zdanění můžeme rozdělit na horizontální a vertikální spravedlnost. V horizontální spravedlnosti jsou zdanění všichni lidé na stejné úrovni příjmů stejně. Avšak existují výjimky a to v podobě malusů, bonusů, slev a příspěvků. Ve vertikální spravedlnosti se jedná o princip takový, že čím vyšší má daňový subjekt příjmy, tím vyšší je jeho daňová povinnost a daně v podobě sumy peněz.

³ Progresivní daň – při zvyšování základu se zvyšuje také daň (Riegel, 2007)

3.1.3 Stabilizační funkce

Veřejné finance napomáhají ke stabilizaci cenové hladiny, k podpoře zaměstnanosti a k ekonomickému růstu (Musgrave a Musgraveová, 1994). Podle Oatese (1968) by stabilizační politika měla být řešena na nejvyšší úrovni, čili národní, protože regiony sice jsou schopny reagovat na propad hospodářství, ale není to tak efektivní. Monetární a kursová politika jsou řešeny na národní úrovni a regiony představují otevřenou ekonomiku, tudíž výsledky fiskální politiky jsou omezené. Podle Černohorského a Teplého (2011) stabilizace ekonomiky znamená, že v případě, kdy ekonomika bude v růstové fázi, tak bude růst tlumen, aby nedošlo k přehřátí ekonomiky a naopak.

Důvodem je selhání trhu, ke kterému může dojít kvůli selhání komunikace mezi hospodářskými činiteli v ekonomickém systému. Ke stabilizaci vlády používají fiskální a monetární politiky.

V mojí bakalářské práci se budu zabývat fiskální politikou, která se snaží stabilizovat ekonomiku expanzivními opatřeními při poklesu hospodářského růstu a restriktivní opatření při přehřátí ekonomiky. Expanzivní politika využívá snížení daní, zvýšení dávek v nezaměstnanosti a sociálních transferů a výsledkem bude zvýšení agregátní poptávky. Naopak restriktivní fiskální politika snižuje vládní výdaje, zvyšuje daně a snižuje sociální transfery a dávky v nezaměstnanosti a tím pádem se agregátní poptávka sníží (Jackson a Brown, 2003).

Fiskální ekonomiku můžeme stabilizovat pomocí vestavěných stabilizátorů a diskrečních opatření. Tyto dvě položky můžeme najít, jak na straně příjmů, tak na straně výdajů. Vestavěné stabilizátory fungují převážně ihned, zatímco diskreční opatření se zpožděním. Vestavěné stabilizátory můžeme nazývat také automatické stabilizátory, protože fungují zcela automaticky, kdežto diskreční opatření jsou jednorázová opatření vlády, která zavedou buďto na expanzi nebo na restrikci. Jako vestavěné stabilizátory se mohou použít progresivní daně nebo dávky v nezaměstnanosti. Progresivní daně napomáhají stabilizovat ekonomiku při zvýšení příjmů osob nebo firem, se zvýší jejich základ daně a odvádí vyšší daň státu. Naopak při snížení příjmů se snižuje jejich základ daně a budou zdaněny nižší sazbou daně. Subjektu se sice sníží příjmy, ale bude na tom lépe než by danil vyšší sazbou daně (Samuelson a Nordhaus, 2013).

Dávky v nezaměstnanosti nebo sociální transfery fungují automaticky, protože když např. občan ztratí práci, jsou mu automaticky podle legislativy vypláceny dávky v nezaměstnanosti. Poté v případě ekonomického růstu se zvyšuje zaměstnanost a ekonomika přestává potřebovat tyto mechanismy. Diskreční opatření se spíše používají dle aktuálního vývoje ekonomiky (po zhodnocení efektu vestavěných stabilizátorů) a vláda poté rozhoduje o vládních výdajích a změně či úpravách daní (König, 2009).

3.2 Dílčí závěr

Jak podotýkal Musgrave (1959) alokační funkce je hlavním bodem fiskálního federalismu, jelikož se může odlišovat v jednotlivých částech státu na základě prefe-

rencí občanů. Tato funkce nám říká, jak vynakládat finanční prostředky ve veřejných rozpočtech a na jaké vládní úrovni zabezpečovat veřejné statky. Stabilizační a redistribuční funkce podle tradiční teorie fiskálního federalismu vyžadují primární odpovědnost centrální vlády. Jejich využití na nižších úrovních je poměrně omezené a preferují převážně centralizaci.

4 Fiskální federalismus

4.1 Charakteristika fiskálního federalismu

Podle Pekové (2008) se využití fiskálního federalismu v praxi může dělit do dvou etap, a to od 50.-70. let 20. století, a období od 70. let 20. století, kdy dochází ve vyspělých evropských zemích k určitému posunu. Tento posun byl známý tím, že docházelo k využívání stabilizační funkce veřejných financí i na decentralizované úrovni

Podle Jacksona a Browna (2003) hlavní otázky fiskálního federalismu zní:

- Jaký je význam existence místní správy?
- Jaké jsou finanční vztahy mezi správními úrovněmi?
- Jaké daně mají být jednotlivým správním úrovním přidělovány?
- Měla by ústřední vláda poskytovat dotace při redistribuci zdrojů mezi úrovněmi místní správy?
- Jak ovlivňují tyto dotace jejich chování?

Řada sociálních problémů bývá překážkou na úrovni místní správy (např. chudoba, pokles kvality bydlení apod.).

Fiskální systém je strukturovaný, což znamená, že současné státy se skládají z různých úrovní veřejné vlády (lokální, regionální, státní) a zajišťují veřejné statky. Příčinu tohoto strukturovaného systému bychom měli hledat ve funkcích veřejných financí (Peková, 2008).

Fiskální federalismus pracuje s fiskální decentralizací, tedy rozdělení pravomocí z vyšších společenských složek systému na nižší. Např. ve federálních státech máme úrovně veřejné vlády:

- Federální vládu,
- státní, zemskou či republikovou vládu,
- regionální vládu,
- místní vládu.

Vláda nese odpovědnost za státní správu a územní samosprávu, která je přenášena na základě přenesené působnosti (Peková, 2008).

Česká republika jako unitární stát je v rámci decentralizace rozdělena na státní správu a samosprávu. Státní správu vykonávají výkonné orgány státu a územní samospráva jako nestátní subjekt se dělí na dvě úrovně, a to na obce a kraje (Peková, 2004).

Model fiskálního federalismu v České republice je kombinovaný s decentralizačními prvky. V současnosti obce ani kraje nejsou zcela finančně soběstačné vůči státu (Provazníková, 2009).

Jak uvádí Peková (2004), důvodem rozpracování fiskálního federalismu je především problém s neefektivní alokací finančních prostředků, zahrnutých v rozpočtových soustavách na financování veřejných statků a služeb. Zaměřuje

se především na optimální rozdělení veřejných příjmů, převážně daňových, a na optimální rozdělení veřejných výdajů. Dále zkoumá finanční vztahy mezi ústřední vládou a nižšími správními celky veřejného sektoru. Základní otázkou fiskálního federalismu tedy je, jak rozdělit příjmy a výdaje, aby byly efektivní.

4.1.1 Příjmy podle teorie fiskálního federalismu

Mezi hlavní příjmy rozpočtu patří daně, cla a poplatky. Jelikož nejvíce příjmů je daňových, záleží na vymezení, do jakého rozpočtu bude daň nebo podíl daně plynout podle příslušné vládní úrovně. Jedná se o typ svěřené daně, zda bude daň svěřena do rozpočtu obce, regionu či státu. Záleží také na rozsahu daňové pravomoci, čili jak územní samospráva může zasahovat do konstrukce daně a daň spravovat a vybírat (Peková, 2008).

Podle Königa (2009), při určení daně by měl být brán v úvahu princip prospěchu. Principem prospěchu rozumíme to, že pokud členové určité společnosti chtějí využívat veřejný statek, musí za něj zaplatit např. v podobě daní nebo poplatků. Pokud se na veřejném statku účastní celá společnost, je doporučeno, za tuto spotřebu vybírat daň a pokud jen část společnosti, preferují se uživatelské poplatky. Měla by existovat určitá ekvivalence mezi tím, co občan dostane a co zaplatí na daních. Pokud se mu nebude dostávat určitých veřejných statků, které požaduje a platí vysoké daně, tak může nastat riziko neplacení daní.

Podle Königa (2009), nemusí jít o obyvatele určitého území, ale může jít o obyvatele, firmy nebo společenství jiného kraje, kteří se účastní na spotřebě určitého veřejného statku.

Princip solidarity – vzájemná soudružnost a podpora mezi lidmi ve společnosti. Realizuje se především pomocí redistribuční funkce (Krebs, 2007). Na tomto principu se podílejí i ti, kteří daně neplatí (mladší vydělávají na starší).

Podle Jílka (2008), funkce redistribuční a stabilizační zohledňují princip platební schopnosti pro zajištění spravedlivého důchodu a stabilní ekonomiky a preferují výběr daní na centrální úrovni.

Daň můžeme určit buď na centrální, regionální nebo na obecní úrovni.

Poplatky (uživatelské) se vybírají na všech úrovních veřejných rozpočtů. V případě poskytování smíšených statků, fungují tyto uživatelské poplatky na principu prospěchu.

Cla se doporučuje spravovat na centrální úrovni, protože není možné spolehlivě zjistit, jaké bude konečné místo určení.

Tab. 2 Shrnutí doporučení k daňovému určení

Typy daně	Určení základu daně	Určení sazby daně	Správa daně	Další charakteristiky
Daň ze zisků společnosti	N	N	N	mobilní daňová základna
Osobní důchodové daně	N	N, R, M	N	redistribuční funkce, stabilizační funkce, mobilní daňová základna
Zdanění čistého bohatství, dědictví a darů	N	N, R	N	redistribuční funkce
Daně z mezd a pracovní síly, sociální pojištění	N	N, R	N	financování sociálních výdajů
DPH	N	N	N	administrativní náklady
Akcízy	R	R	R	relativně nemobilní základna
Daň z nemovitosti	R	M	M	princip užitku, nemobilní základna
Uživatelské poplatky	N, R, M	N, R, M	N, R, M	platba za služby

Legenda: N = národní úroveň, R = regionální úroveň, M = místní úroveň
Zdroj: Jílek, 2008.

4.1.2 Výdaje podle teorie fiskálního federalismu

Podle Jílka (2008), princip fiskální ekvivalence poukazuje na to, že požadované veřejné statky budou obyvatelům poskytnuty na daném místě, za které uhradí náklady spojené s těmito statky. Znamená to tedy, že v určitém regionu může být požadováno jiné množství statků než v ostatních regionech. Lépe poznají potřeby obyvatel na regionální úrovni než na centrální, protože jsou s nimi v užším kontaktu.

Podle Musgrave a Musgraveové (1994), existuje pět zásad, podle kterých by měl být ten který veřejný statek poskytován na určité úrovni vlády:

- **Existence úspor z rozsahu** - preferuje veřejné statky poskytovat na centrální úrovni (rostoucí počet spotřebitelů snižuje náklady na zajištění určitého statku). Platnost je pouze u čistého veřejného statku, protože s rostoucím počtem spotřebitelů se nesnižuje užitek ze spotřeby. Pokud se bude jednat o smíšený statek, budou si spotřebitelé po dosažení určitého počtu statků konkurovat a může dojít ke snížení užitku pro spotřebitele. Řešení – zvýšení množství poskytovaných statků.

- **Prostorové omezení užítku** - některé veřejné statky, které mají užitek pro obyvatele celého státu, by měly být poskytovány na státní úrovni. Statky, které mají užitek jen pro obyvatele určitého území, by měly být poskytnuty na místní úrovni. Tato prostorová vymezení stanovují existenci víceúrovňového systému. Každá úroveň vlády, by měla zajišťovat takové statky, ze kterých se projeví užitek na jejím území.
- **Homogenita preferencí** - decentralizace kvůli odlišným preferencím může vést k zvýšení nákladů v daném územním sektoru a tudíž ztrácíme úspory z rozsahu.
- **Efekt přelévání** - např. prostřednictvím dotací, které mohou být poskytnuty buďto centrálně nebo regionálně, těm regionům, které zabezpečují určitý veřejný statek, z něhož mají užitek také spotřebitelé z jiných regionů. Pokud by tyto dotace nedostal, příslušný region by nebyl motivován a tento statek by byl poskytován v nedostatečném množství či kvalitě. Značí to tedy situaci, kdy propad jednoho hospodářství má vliv na ostatní hospodářství.
- **Externality** - související s poskytováním veřejných statků. Externalities vedou výrobce k neoptimálnímu rozhodování, neboť je nic nemotivuje k omezení jimi způsobených negativních externalit.

Tyto zásady popsal s drobnými změnami řada dalších autorů.

Z tabulky č. 3 můžeme zjistit, že na národní úrovni řešíme například problémy z oblasti obrany, ochrany životního prostředí, veřejného pořádku a bezpečnosti, terciárního vzdělání, zajištění dálnic, silnic a místních komunikací.

Nižší úrovně veřejné správy zabezpečují poskytování komunálních služeb, primárního a sekundárního vzdělání, zdravotní a sociální péče, sociálního zabezpečení a regionální a místní veřejnou dopravu.

Tab. 3 Obecná doporučení pro výdajové určení

Funkce	Regulace	Financování	Zabezpečování a správa	Produkce (poskytování)
Mezinárodní záležitosti	N	N	N	N
Obrana	N	N	N	N
Ochrana životního prostředí	N, R	N, R, M	N, R, M	N, R, M, S
Veřejný pořádek a bezpečnost	N, R, M	N, R, M	N, R, M	N, R, M
Primární a sekundární vzdělávání	N, R, M	N, R, M	R, M	R, M, S
Terciární vzdělávání	N, R	N, R	N, R	N, R, S
Zdravotní péče	N, R, M	N, R, M	R, M	R, M
Sociální zabezpečování a sociální péče	N, R	N, R	R, M	R, M
Komunální služby (voda, kanalizace, odpady, požární ochrana)	N, M	M	M	M, S
Dálnice, silnice, městské komunikace	N, R, M	N, R, M	N, R, M	N, R, M, S
Parky, rekreační zařízení, kultura	N, R, M	N, R, M	N, R, M	N, R, M, S
Národní přepravní a komunikační sítě	N	N, R	N, R, M	N, R, M, S
Regionální a místní veřejná přeprava	R, M	R, M	R, M	R, M, S

Legenda: N = národní úroveň, R = regionální úroveň, M = místní úroveň, S = soukromý sektor
Zdroj: Jílek, 2008.

Jackson a Brown (2003) a Oates (1968) radí centralizaci redistribuční funkce. Předpokladem je mobilita výrobních faktorů. Je to například redistribuce důchodů pomocí progresivního zdanění vyššího než v jiných regionech, což může znamenat

přesun subjektů za nižším zdaněním. Opačný efekt může mít dopad na zvýšení sociálních transferů pro subjekty s nižšími příjmy. Výsledkem by bylo zvýšení výdajů.

Musgrave a Musgraveová (1994) upozorňují na skutečnost, že je důležitý pocit sounáležitosti ve společnosti.

Oates (1968) naopak usuzuje, že regiony nejsou schopny reagovat na propad hospodářství, že by se stabilizační funkce měla realizovat na centrální úrovni. Důležitou roli hraje efekt přelévání. Pokud by se Jihomoravský kraj začal dostávat do finančních potíží, tak by se to mohlo projevit i v jiných krajích a také ve státu. Takovou situaci by kraje neměly dopustit. Pokud by taková situace nastala, měly by se některé oblasti centralizovat a řešit na státní úrovni, protože pro stát to není tak finančně obtížné, jako pro kraj.

4.2 Modely fiskálního federalismu

Jak Nahodil (2008) uvádí, pro vytvoření modelu fiskálního federalismu nám musí být známo nejen počet vládních úrovní, ale i jejich struktura. Důležitým faktem je, zda je to federativní nebo unitární stát a jestli má víceúrovňové rozhodování.

Dělení vládních úrovní:

- Nadnárodní (Evropská unie),
- ústřední (federativní stát, unitární stát),
- regionální (republiky apod.),
- územní samospráva .

Podle Černožského a Teplého (2011) teorie říká, že fiskální federalismus se dělí na vertikální model fiskálního federalismu a horizontální model fiskálního federalismu podle rozdělení veřejných příjmů a výdajů mezi dílčí rozpočty.

Podle Provozníkové (2009) se tyto dva modely od sebe liší tím, že **vertikální** model se využívá v anglosaských zemích a preferuje spíše nezávislou fiskální politiku na každé úrovni. **Horizontální** model se využívá převážně v německém modelu a používá dotace po horizontální linii tedy mezi rozpočty na stejné úrovni (např. mezi kraji, mezi zeměmi). Tyto dotace poskytuje bohatší vrstva chudším. Je zachován **princip solidarity** (vzájemná podpora).

Podle Pekové (2004) se vertikální model dělí na:

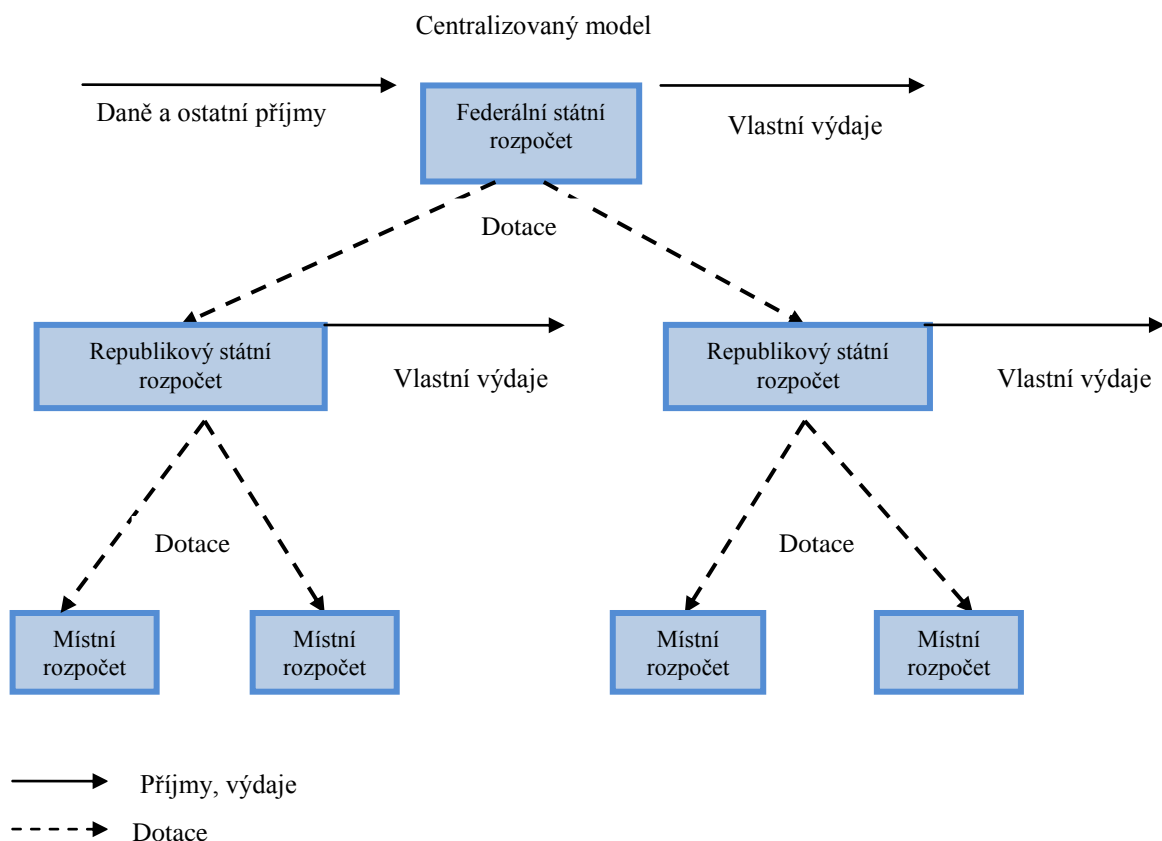
- „*Centralizovaný model fiskálního federalismu,*
- *decentralizovaný model fiskálního federalismu,*
- *kombinovaný model fiskálního federalismu*“.

V kombinovaném modelu mohou převládat:

- Centralizační prvky – většina příjmů je odvedena do státního rozpočtu a z něj jsou poté poskytovány dotace rozpočtům nižší úrovně.
- Decentralizační prvky – územní samospráva má posílené postavení a soběstačnost.

4.2.1 Centralizovaný model fiskálního federalismu

Podle Pekové (2004), panuje velice nízká míra soběstačnosti na nižších vládních úrovních, jelikož nejvýznamnější příjmy plynou do státního rozpočtu. Můžeme podotknout, že pouze ústřední rozpočet je soběstačný⁴. Stát prostřednictvím dotací, převážně účelových, může usilovně ovlivňovat činnost a hospodaření nižších územních celků. Zmiňované přerozdělování je rozsáhlé a rozhodují o něm

Obr. 1 Centralizovaný model fiskálního federalismu

Zdroj: Provazníková, 2009.

zákonodárci.

Jak Peková (2008) uvádí, obci přísluší, jak nedaňové (hrubé výnosy), tak daňové příjmy.

Daňové příjmy jsou:

- 30 % z výnosu záloh na daň a samotné daně z příjmů FO na území dané obce.

⁴ Soběstačný - nezávislý

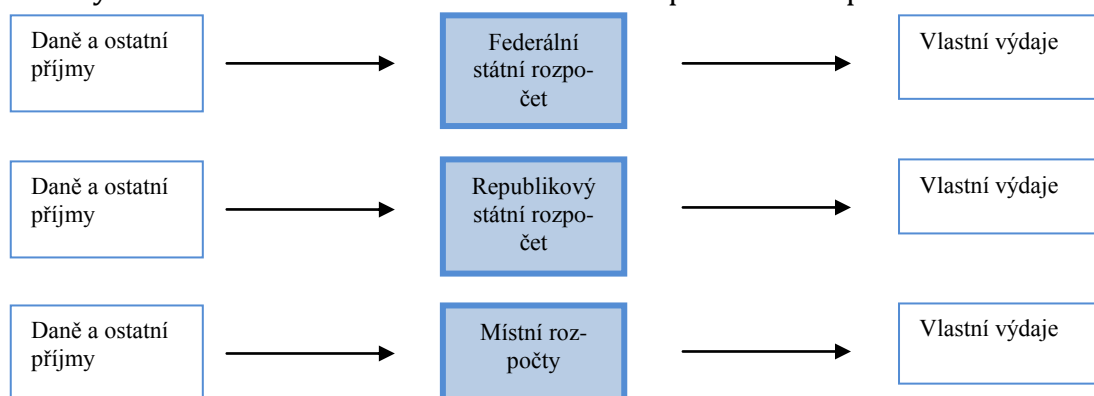
- 100 % výnosu daně z nemovitých věcí nacházející se na území obce (Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní, 2013-2014).

Příjmy, které mají nízké výnosy, nestačí krýt výdaje, čímž pádem nemohou financovat veřejné statky. Jsou tedy odkázány na dotace ze státního rozpočtu (Peková, 2008).

4.2.2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu

Podle Jacksona a Browna (2003), rozvrstvené neboli decentralizované systémy jsou příčinou výskytu oblasti fiskálních problémů, o nichž je psáno jako o fiskálním federalismu neboli o vztahu mezi ústřední vládou a místní správou.

Podle Provazníkové (2009) je decentralizovaný model fiskálního federalismu založen na úplné míře finanční samostatnosti nižších vládních úrovní bez procesu přerozdělování uvnitř rozpočtové soustavy. Autorka tím chtěla říct, že každému rozpočtu je přiděleno procento na výnosech daní tak, aby pokryly výdaje, tím pádem by nižší vládní úroveň musela mít daňovou pravomoc. V praxi tento model

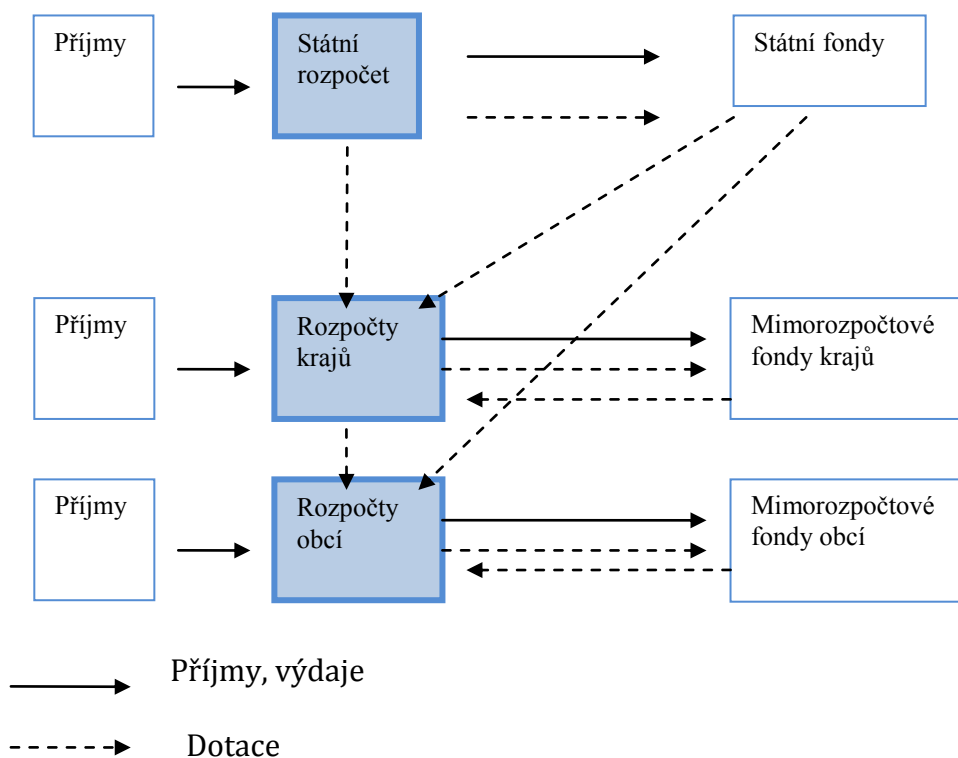
Obr. 2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu
Zdroj: Provazníková, 2009.

samostatně neexistuje.

4.2.3 Kombinovaný model fiskálního federalismu

Tento model se používá v současné době v České republice. Finančně soběstačné nejsou obce ani kraje (Provazníková, 2007).

Podle Palatkové (2011), kombinovaný model fiskálního federalismu obsahuje vertikální a horizontální prvky.

Obr. 3 Kombinovaný model fiskálního federalismu
Zdroj: Peková, 2004.

Jak Peková (2004) uvádí, tento model centralizuje v omezené míře veřejné příjmy do státního rozpočtu a některé decentralizuje do nižších úrovní územní samosprávy. V každé vládní úrovni jsou vyčleněny vlastní příjmy na takovém principu, že nižším vládním úrovním je poskytnuto méně peněz než vyšším vládním úrovním.

4.3 Fiskální decentralizace

Nejdříve si vysvětlíme význam slova decentralizace. Slovo decentralizace znamená: „Přesun funkcí a kompetencí na nižší orgány nebo menší organizační jednotky“ (Decentralizace, 2015). Fiskální decentralizace znamená, že se bude jednat o přesun funkcí a kompetencí v rámci rozpočtů.

Podle Provazníkové (2009) se tento přesun používá z důvodu vyšší efektivity a hospodárnosti. Rozložení rozhodování na nižší územní celky vede k přímé

participaci⁵ občanů, více se zaměřuje na jejich preference a zajišťuje důkladnější kontrolu. „V rámci fiskální decentralizace však nejde pouze o přesun odpovědnosti za poskytování veřejných statků a jejich financování (decentralizaci výdajů), ale je nutné, aby nižší úrovně (včetně územní samosprávy) měly určité pravomoci v získávání příjmů, ve zdanění, či vymezení celostátně vybraných daní, plynoucích do jejich rozpočtů.“

Jak napsal Jílek (2008): „Rozdělování prostředků mezi úrovně veřejné vlády by se mělo vyznačovat transparentností⁶ alokace prostředků, predikovatelností⁷ jejich objemu pro decentralizované úrovně vlády a určitou autonomií decentralizovaných úrovní vlády v získávání a využívání finančních prostředků.“

Existují tři možné způsoby uskutečnění decentralizace:

- Decentralizace daňových příjmů a výdajů (posuzuje se prostřednictvím podílu územních vlád na celkových příjmech a výdajích – čím vyšší podíl, tím vyšší míra decentralizace).
- Decentralizace veřejných výdajů (daňové příjmy představují v celkových příjmech jen malou část – rozdíl v příjmech se kryje prostřednictvím dotací).
- V příjmech nebo výdajích neexistuje zvýšená pravomoc (vyšší míra spoluúčasti lokálních vlád) (Provazníková, 2009).

4.4 Dílčí závěr

Jak jsme mohli vidět výše, plní veřejné finance tři hlavní funkce, a to alokační, redistribuční a stabilizační.

Rozdělením těchto tří funkcí se zabývá teorie fiskálního federalismu. Musgrave a Musgraveová (1994) uvádějí pět zásad, které by při alokaci veřejných financí měly být respektovány, a to úspory z rozsahu, prostorové omezení užítku, homogenitu preferencí, efekty přelévání a externality.

V příjmové stránce hrají roli převážně daně, cla a poplatky. Existuje řada kritérií, podle kterých se volí vhodný zdroj příjmů rozpočtu. Musíme mít však na paměti, že všechna kritéria nejsou klíčová pro rozhodnutí o tom, na jaké úrovni bude ten který příjem spravován. Mezi tato kritéria mohou patřit: externality, horizontální a vertikální spravedlnost, nízké inkasní podmínky, ekonomická efektivnost, stabilita a další.

Teorie fiskálního federalismu nám říká, že centralizaci by měly podléhat jen ty veřejné statky, které mají užitek v celé společnosti, a kde hrají důležitou roli úspory z rozsahu a externality. Alokační funkce by měla být decentralizována kvůli heterogenitě preferencí. Redistribuční a stabilizační funkce by měly být centralizovány kvůli mobilitě výrobních faktorů a neefektivním využíváním fiskálních a monetárních nástrojů na regionální úrovni.

⁵ Participace – účastnit se něčeho (Participace, 2005-2015)

⁶ Transparentnost – přehlednost (Transparentnost, 2005-2015)

⁷ Predikovat – předvídat (Predikovat, 2005-2015)

Modely fiskálního federalismu se dělí na vertikální a horizontální, přičemž vertikální model se dále dělí na centralizovaný, decentralizovaný a kombinovaný. V praxi se většinou využívá kombinovaný model, ve kterém je zahrnuta kombinace prvků horizontálního a vertikálního modelu fiskálního federalismu. Všechny vládní úrovně mají svoje vlastní příjmy a jsou jim poskytovány dotace z vyšších rozpočtů. Skrz přerozdělovací procesy může stát zmírňovat nerovné daňové výnosy a poskytovat regionům a obcím veřejné statky ve stejné kvalitě a v malé míře ovlivnit rozhodování samosprávy.

5 Veřejná správa České republiky

Podle Hegera (2012), veřejná správa řídí, udržuje a rozvíjí veřejné věci. Osoby, které se s těmito úkony potýkají, se musí řídit zákonem a v rámci mezí, které jsou jim stanoveny.

Tittelbachová (2011) podotýká, že veřejná správa je vždy konána ve veřejném zájmu a v rámci zákonů.

V České republice má veřejná správa dvě podoby:

- Státní správa,
- územní samospráva.

Veřejná správa prošla také řadou změn. Při dodržování hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti se snaží stát o demokratizaci rozhodovacích procesů a zavedení demokratických přístupů (Tittelbachová, 2011).

5.1 Územní samospráva v ČR

Podle Pekové (2004) od roku 1990 došlo k výrazným změnám v krajském a obecním zřízení. Česká republika má rozdělenou územní samosprávu do dvou stupňů, a to do obecního a krajského. Obecní zřízení je obnoveno po roku 1989 a krajské zřízení od roku 2001. V České republice je nezávislost územní samosprávy na státu docela vysoká v poměru s evropskými státy.

Podle Balíka (2009), ekonomická nezávislost územní samosprávy na státu by vyžadovala garantované příjmy, jejichž styl výběru a strukturu si určí. Pokud by územní samosprávy byly nezávislé, mohlo by to znamenat rozpad státu na dílčí regiony a obce. V České republice by k tomuto rozpadu nemělo dojít, protože obce kromě výnosů z vlastního majetku, nemají jiné příjmy, než ty ze státního rozpočtu.

Nástroje veřejných financí (např. veřejné rozpočty) jsou významnými nepřímými nástroji územní samosprávy.

V ČR se využívá smíšený model místní správy, který využívá samostatnou působnost a přenesenou působnost (Peková, 2004). Jak Heger (2012) uvádí, tato správa zastupuje občany jednotlivých částí území státu.

Podle Tittelbachové (2011) se územní samospráva rozděluje na dvě úrovně. Základní územní samosprávné celky jsou obce, vyšší územní samosprávné celky jsou kraje. Nejsou však ve vztahu nadřazenosti a podřazenosti. Samospráva je na státní správě nezávislá, a je vykonávána pod svým jménem a na vlastní náklady. Stát dohlíží na chod subjektů a na dodržování právních předpisů.

V rámci příloh E, F, G se můžete dočíst více o charakteristikách obcí a krajů.

5.2 Přenesená a samostatná působnost

Obce a kraje reprezentují naši územní samosprávu a odlišují se od ostatních státních orgánů. Mají rozsáhlou samosprávu, tedy vlastní svůj majetek, svoje příjmy,

hospodaří se svým rozpočtem a reprezentují se pod svým jménem (Samostatná a přenesená působnost, 2005-2015).

Hlavním cílem krajů a obcí je rozvoj jejich území a starat se o potřeby občanů. Samostatná působnost tedy znamená, že o záležitostech subjekt rozhoduje sám za sebe a není nikým podmaněn. Přenesená působnost znamená, že výkon státní správy je přenesen na obce nebo kraje (Samostatná a přenesená působnost, 2005-2015).

Jak uvádí Balík (2009), věcná působnost obce se vykonává buď jako samospráva (samostatná působnost), a nebo jako státní správa (přenesená působnost). Samostatná působnost obce znamená, že koná věci v zájmu obce a svých občanů, pokud nejsou zákonem předány krajům, státu nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost obecních orgánů.

Do samostatné působnosti obcí můžeme řadit činnosti uvedené v §84, §85, §102 podle zákona o obcích (Samostatná a přenesená působnost, 2005-2015).

Přenesená působnost obcí znamená, že obce konají tuto činnost pod jménem státu. Většinou tyto činnosti vykonává obecní úřad. Odměnou za tuto aktivitu je příspěvek ze státního rozpočtu.

Podle paragrafu 14, ods. 2 K samostatná působnost kraje jedná v zájmu kraje a svých občanů, nejde-li o přenesenou působnost kraje. *„Do samostatné působnosti kraje patří zejména uvedené v §11, 35, 36 a 59, s výjimkou vydávání nařízení kraje, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti svěřil zákon.“*

Podle paragrafu 14, ods. 4 K při spolupráci s obcemi, se kraj nesmí vměšovat do jejich samostatné působnosti.

Podle paragrafu 29, ods. 2 K na výkon přenesené působnosti obdrží kraj příspěvek ze státního rozpočtu.

6 Rozpočet

Podle Holmana a Pospíchalové (2012) má z veřejného rozpočtu dominantní podíl státní rozpočet. Státní rozpočet má dva významy:

- Financování veřejných statků,
- přerozdělování (najdeme ve státním rozpočtu pod transfery).

Podle paragrafu 5, ods. 1 zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) státní rozpočet reprezentuje finanční vztahy, které se používají k financování vymezených funkcí státu v jednotlivých letech.

Podle paragrafu 4, ods. 1 RP se současně s návrhem státního rozpočtu zpracovává také **střednědobý výhled**, který zahrnuje očekávané příjmy a výdaje státního rozpočtu a státních fondů na jednotlivé roky. Sestavuje se dle rozpočtové skladby.

Státní rozpočet vznikl na základě nezbytné potřeby oddělit soukromý majetek od majetku státního (Veřejné a místní finance, 2000-2014).

6.1 Rozpočtové zásady

Podle Königa (2009), musí být jasně vymezeny rozpočtové zásady pro tvorbu a provádění rozpočtu. Tyto zásady jsou:

- Zásada úplnosti.
- Zásada jednotnosti a správnosti – pro efektivní kontrolu musí být všechny příjmy a výdaje zakomponovány v jediném dokumentu.
- Zásada ročního sestavování a schvalování rozpočtu – rozpočtový rok se shoduje s rokem kalendářním.
- Zásada vyrovnanosti – příjmy a výdaje musí být v rovnovážném vztahu. Rozpočet je sestavován na odhadu, končí buďto přebytkem nebo deficitem. Přebytek se převádí do dalšího kalendářního období a deficit je zanesen na výdajovou stranu. Také vyžaduje vyrovnaný rozpočet v delším časovém úseku.
- Zásada pravdivosti a reálnosti.
- Zásada přehlednosti – věcná struktura rozpočtů.
- Zásada publicity – zveřejnění rozpočtu.
- Zásada přednosti výdajů před příjmy.
- Zásada hospodárnosti, účinnosti a užitku – výdaje musí být užity hospodárně, užitečně a účinně. Hospodárnost se vyznačuje především časem, množstvím, kvalitou a nejvýhodnější cenou. Účinnost je vyznačována dosažením vytyčených cílů a výsledků. Užitek vyžaduje efektivní vztah mezi použitými zdroji a dosaženými výsledky.

6.2 Rozpočtový proces

Sestavení návrhu zákona o státním rozpočtu:

- Potřeba tvorby návrhu zákona o státním rozpočtu,
- vytvoření návrhu,
- projednání návrhu zákona o státním rozpočtu vládou,
- projednání návrhu zákona o státním rozpočtu Poslaneckou sněmovnou,
- podepsání prezidentem,
- publikace prostřednictvím Sbírky zákonů,
- vyhlášení zákona o státním rozpočtu (Návrh zákona o státním rozpočtu, 2015).

6.3 Rozpočtová skladba

Podle Máče (2012), rozpočtová skladba je důležitý třídící standard pro peněžní operace rozpočtů. Poskytuje nám komplexní pohled na systém příjmů a výdajů a upozorňuje na to, jak hospodaří stát či územní samosprávné celky v jednotlivých letech. Podle této skladby si můžeme utvořit představu, jak se příjmy a výdaje budou měnit.

7 Srovnání teorie fiskálního federalismu a rozpočtové soustavy ČR

Teorii fiskálního federalismu budu řešit normativní teorií veřejných financí, která řeší tržní selhání třemi funkcemi a to alokační, redistribuční a stabilizační. Je to z toho důvodu, že se chci zabývat teoretickými principy, než obtížně řešit a zdůvodňovat závažnosti výsledků politických rozhodovacích procesů. Také podotýkám, že normativní teorie může být základ pro řešení pozitivní teorie, čili jak by se projevovala na politické scéně.

Ve své práci chci nastínit a popsat, jak by měl rozpočet vypadat, a jaké jsou jeho slabiny dle teorie fiskálního federalismu. Budu hodnotit potenciál v rámci funkcí alokační, redistribuční a stabilizační. Je-li více úrovní vlády ve státě, je třeba rozlišit, jak budou tyto funkce s finančními prostředky rozděleny do těchto úrovní. Česká republika má tři úrovně vlády: Státní, regionální a místní, a proto budu brát jejich schválený rozpočet z roku 2014 a posuzovat, zda jsou jednotlivé položky zařazeny správně dle teorie fiskálního federalismu.

Pokud budou nalezeny určité odchylky, bude navrženo jejich efektivnější řešení.

Všechny výpočty uvedené v praktické části jsou sestaveny na základě odhadu. Tato práce má primární cíl, a to poukázat, jaké složky přerozdělit dle teorie fiskálního federalismu, a jak se tyto položky přerozdělí v rámci rozpočtů.

Dle teorie jsem určila, jaké funkce budou centralizovány a jaké ne. Alokační funkce bude dle teorie fiskálního federalismu decentralizována, aby zajistila takovou alokaci prostředků, která by byla nejbližší preferencím občanů. Centralizovány budou takové veřejné statky, které mají užitek rozprostřen napříč společnostmi a hrají důležitou roli u úspor z rozsahu a externalit. Redistribuční a stabilizační funkce by měly být centralizovány, protože je na regionální úrovni neefektivní výkon fiskální, monetární a kurzové politiky a je zde vysoká mobilita výrobních faktorů. Kraje a obce nemají dostatek prostředků a nástrojů, aby mohly provádět stabilizační funkci.

Jelikož je Česká republika členem Evropské unie a zavázala se vstoupit do eurozóny, očekává se tedy, že bude směřovat k naplnění Maastrichtských kritérií. Jedním z těchto kritérií je to, že deficit státního rozpočtu nesmí přesáhnout 3 % HDP. Česká republika má deficit okolo 2 % HDP, což tedy toto pravidlo splňuje. Česká republika nesplňuje kritérium ERM II, čili evropský mechanismus směnných kurzů II, ve kterém musí být dva roky.

7.1 Výdajová stránka pro rok 2014

Pro hodnocení výdajové stránky je podle mého názoru důležitá **homogenita preferencí**. Pokud mají obyvatelé stejné neboli homogenní preference, můžeme statek centralizovat, čili poskytovat ho na vyšší úrovni veřejného rozpočtu. Pokud nemají obyvatelé stejné preference, což je v dnešní době pravděpodobnější, budeme

muset najít takovou úroveň, kde jsou preference homogenní. V takovém případě by se jednalo o decentralizaci, a tím pádem se nám sníží úspory z rozsahu. Pokud jsou preference heterogenní, měl by se tento veřejný statek poskytovat na nižší úrovni, ve které je nižší počet obyvatel, a tudíž větší pravděpodobnost, že budou mít lidé stejné priority, než když je větší počet lidí ve skupině.

Dále jsou také důležité **úspory z rozsahu**, které se projevují zvláště při centralizaci. Čím nižší vládní úroveň, tím jsou úspory z rozsahu nižší. Už dle názvu si můžeme odvodit, že pokud budeme poskytovat veřejný statek ve větší míře, tak tím dosáhneme více úspor z rozsahu.

Jak již bylo uvedeno v teorii fiskálního federalismu, jsou **funkce redistribuční a stabilizační** prováděny na centrální úrovni. Stabilizační, protože na regionální nebo místní úrovni nejsou dostatečné prostředky, které by tuto funkci naplňovaly. Vláda může stabilizovat ekonomiku skrz fiskální, měnovou nebo kurzovou politiku. Redistribuční funkce je také velice důležitá z toho důvodu, že ze státního rozpočtu jsou redistribuovány finanční prostředky do regionálních a místních rozpočtů. Tato funkce je založena na principu solidarity.

Poslední kritérium, které jsem si zvolila, jsou **externality**. Externality mají pozitivní nebo negativní dopad na okolí. Negativní externality je nutné odstranit, protože jsou jedním z důvodů tržního selhání. Důsledky externalit přihoršují někomu jinému, než kdo činnost realizuje. Projevuje se také efekt přelévání, poukazující na možnost neoptimálních účinků rozhodnutí na lokální úrovni. Tímto však není myšleno, že všechna rozhodnutí mají být realizována na centrální úrovni.

7.1.1 Rozpočet města Blanska

Oddíl 10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	✓
Oddíl 21 – Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	✓
Oddíl 22 – Doprava	✓
Oddíl 23 – Vodní hospodářství	✓
Oddíl 31,32 – Vzdělávání	?
Oddíl 33 – Kultura, církev a sdělovací prostředky	✓
Oddíl 34 – Tělovýchova	?
Oddíl 35 – Zdravotnictví	✓
Oddíl 36 – Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	✓
Oddíl 37 – Ochrana životního prostředí	✓
Oddíl 43 – Sociální služby a pomoc a spol. činnosti v soc. zabezp. a politice zaměstnanosti	✓
Oddíl 52 – Civilní připravenost na krizové stavy	✓
Oddíl 53 – Bezpečnost a veřejný pořádek	✓
Oddíl 55 – Požární ochrana a IZS	✓
Oddíl 61 – Státní moc, st. správa, územní samospráva	✓
Oddíl 63 – Finanční operace	✓
Oddíl 64 – Ostatní činnosti	✓

Dílčí shrnutí

Položky, o kterých by se dalo polemizovat dle teorie fiskálního federalismu o centralizaci, jsou „Vzdělávání a Tělovýchova.“ O položce „Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství“ jsem polemizovala také, ale kritéria, která jsem porovnávala, nebyla tak závratná pro centralizaci. Komentář můžeme vidět níže.

Na položku „Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství“ nejsou vynaloženy vysoké výdaje. Je to z toho důvodu, že v Blansku je jeden rybník a jedna přehrada, jinak jsou rybníky v okolí a les není velký, takže většina nákladů plyne do útulku. Úspory z rozsahu zde nejsou vysoké, spíše velmi nízké kvůli decentralizaci. Co se týče redistribuční a stabilizační funkce, nehrají zde žádnou roli. Vzhledem k rozmanitosti potřeb by bylo vhodné, nechat tyto výdaje na místní úrovni rozpočtu. Alokační funkce hovoří proti centralizaci kvůli péči o krajinu, za kterou jsou farmářům vypláceny příspěvky. Krajina je místní, popřípadě regionální veřejný statek. Pokud bychom chtěli centralizovat tuto položku na regionální úroveň, čili na úroveň Jihomoravského kraje, bude mít více nashromážděných peněz a vyšší úspory z rozsahu, které může využít na nákup nových technologií, které nebudou mít negativní dopady na lidské zdraví a životní prostředí. Tato částka zde není tak markantní. U této položky převládají kritéria, která jsou důležitá pro decentralizaci. Zemědělci dostávají přímé platby a dotace z evropského a státního rozpočtu, proto v této položce nejsou zahrnuty výdaje na zemědělce. Efekt přelévání by v této položce hrál roli, pokud by se přímé platby poskytovaly z obecního rozpočtu. Potom by se zemědělci stěhovali do obce, kde by dostávaly finančních prostředků nejvíce.

Položka „Vzdělávání“ ve městě Blansko je na decentralizační úrovni, protože každá lokalita potřebuje jiné finance podle počtu škol a obyvatel. Podle mého názoru by bylo přijatelné centralizovat pouze příspěvky na provoz, kde by se finanční prostředky odvíjely od počtu dětí v jednom vzdělávacím zařízení. Pokud se podívám na tuto položku z hlediska homogenity, tak u mateřských a základních škol by měla vládnout homogenita preferencí, protože každé dítě musí mít základní vzdělání. Na druhou stranu zde také může převládat do jisté míry heterogenita, protože některá základní škola je zaměřená na jazyky, další zase na sport a u základní umělecké školy zase bude převládat heterogenita preferencí, protože každé dítě preferuje jiné umění. Úspory z rozsahu zde poměrně dominují, protože čím více dětí ve vzdělávacím zařízení, tím se náklady snižují a příjmy se zvyšují. Nevýhodou je omezená kapacita. Tuto položku bych centralizovala a odstranila bych tímto nedostatky, které na základních školách jsou. Bylo by náročnější, rozpočítávat peníze na každou vzdělávací jednotku, ale ve výsledku by to bylo více spravedlivé. Jediný problém by byl v tom, že v každém kraji je jiný počet dětí a každý rok je jiný počet studentů. Z toho důvodu by se tyto výdaje musely každého půl roku přepočítávat v případě, že by nějaký student přibyl. Padesát procent těchto výdajů bych přesunula na regionální úroveň, aby školy byly na stejné úrovni a zvýšily by se úspory z rozsahu. Redistribuční a stabilizační funkce u této položky nehrají roli. U položky

„Vzdělávání“ by mohl také fungovat do jisté míry efekt přelévání, ale poměrně větší efekt hraje u vysokých škol.

Položka „Tělovýchova“ je správně zařazena na decentralizační úroveň, protože každé město má jiné programy a jiný počet sportovních tělovýchovných zařízení a centralizace by byla nespravedlivá. Na druhou stranu musím o této položce polemizovat v tom smyslu, že každý má nárok na stejné sportovní vyžití a je nespravedlivé, že v jednom městě mají více hřišť než v druhém, takže by se tato položka také mohla centralizovat. Pokud by se tato položka centralizovala, byly by větší úspory z rozsahu. Homogenita preferencí převládá nad heterogenitou z obecnějšího hlediska, protože tuto položku můžeme posuzovat z hlediska volnočasových aktivit. Heterogenita preferencí by mohla figurovat v tom, že každý jedinec preferuje jiný sport a nezmění se to tím, že by se tento výdaj centralizoval a u každého by se změnil preference propagovat jeden sport. Heterogenita hraje roli také ve vzdálenosti. Pokud obyvatele bydlí v blízkosti jednoho sportovního zařízení, tak proč by měl jít až na druhou stranu města, do zařízení se stejným využitím. Také věk je důležitý, například maminka s dítětem bude preferovat dětská hřiště, starší člověk dá přednost lehčím sportům a adolescent bude vyžadovat náročnější sporty. Pokud by tato položka zůstala na decentralizační úrovni, tak by stabilizační funkce byla neutrální a redistribuční funkce byla zlehka ovlivněna dotacemi. Finanční prostředky by se rozpočítávaly na každé tělovýchovné zařízení zvlášť. Úspory z rozsahu jsou v tomto případě nízké. Tuto položku budu centralizovat z poloviny (čili 50 %) na regionální úroveň, protože podle teorie fiskálního federalismu by měla tato položka být také zahrnuta v místním rozpočtu. Tím pádem bude o těchto zařízeních rozhodovat více Jihomoravský kraj, což bude spravedlivější rozdělení. Úspory z rozsahu se zvýší a homogenita by měla zůstat stejná, protože budou využívat všechny tyto zařízení stejně. Rozšíří se okruh aktivit a nových sportů, protože v každé části JMK budou jiné sporty, čili bude to mít pozitivní dopad. Za úspory z rozsahu se může zakoupit vybavení na hřiště apod.

Tab. 4 Upravené výdaje pro rozpočet města Blanska 2014 (v tis. Kč)

Oddíl	Název	Rozpočet		Celkem
		Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	
10	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	942,00	0,00	942,0
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	4 633,80 + 16 118,5	0,00	4 633,8 + 16 118,5
22	Doprava	28 426,40	41 900,00	70 326,4
23	Vodní hospodářství	2 235,00	1 500,00	3 735,0
31,32	Vzdělávání	12 338,00	11 600,00	23 938,0
33	Kultura, církvě a sdělovací prostředky	23 341,00	400,00	23 741,0
34	Tělovýchova	7 688,30	280,00	7 968,3
35	Zdravotnictví	0,00	8 728,50	8 728,5
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	16 644,80 + 7 161,1	6 690,00 + 7 161,1	23 334,8 + 14 322,2
37	Ochrana životního prostředí	32 052,70	50,00	32 102,7
43	Sociální služby a pomoc spol. činnosti v soc. zabezp. a politice zaměstnanosti	23 971,30	1 350,00	25 321,3
52	Civilní připravenost na krizové stavy	51,00	0,00	51,0
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	11 248,40	650,00	11 898,4
55	Požární ochrana a IZS	698,00	300,00	998,0
61	Státní moc, st. správa, územní samospráva	79 833,80	1 250,00	81 083,8
63	Finanční operace	3 040,00	0,00	3 040,0
64	Ostatní činnosti	404,50	0,00	404,5
	Celkem	270 828,60	81 859,60	352 688,2

Zdroj: Rozpočet města Blanska, 2014.

V tabulce výše, je zapsán změněný schválený rozpočet z roku 2014 podle teorie fiskálního federalismu.

Původní rozpočet činil celkem 354 153,8 tis. Kč. Porovnáním původního a změněného rozpočtu Města Blanska jsem zjistila, že se mi u tohoto rozpočtu snížily výdaje o 1 465,6 tis. Kč. Položky, které jsou počítány níže, jsou pouze odhadové.

Položky „Vzdělávání a Tělovýchovu“ budu centralizovat do regionálního rozpočtu.

Výpočet se bude odvíjet od faktu, že je v ČR 673 obcí a 49 měst.

Výpočty:

- **Vzdělávání:** Odhadní hodnoty: město 40 000 tis. Kč a obec 2 000 tis. Kč
 $40\,000 * 49 = 1\,960\,000$ Kč * 0,5 = 980 000 tis. Kč
 $1\,500 * 673 = 1\,009\,500$ Kč * 0,5 = 504 750 tis. Kč
 $980\,000 + 504\,750 = 1\,484\,750$ tis. Kč
- **Tělovýchova:** Na základě analýzy rozpočtů jsem stanovila odhadní částku pro města 30 000 tis. Kč a pro obce 500 tis. Kč.
 $30\,000 * 49 = 1\,470\,000$ Kč * 0,5 = 735 000 tis. Kč
 $500 * 673 = 336\,500$ Kč * 0,5 = 168 250 tis. Kč
 $735\,000 + 168\,250 = 903\,250$ tis. Kč

7.1.2 Jihomoravský kraj

Rozpočet Jihomoravského kraje je členěn na oddíly. Položky jsou následující:

Oddíl 10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství	✓
Oddíl 21 – Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	?
Oddíl 22 – Doprava	✓
Oddíl 23 – Vodní hospodářství	?
Oddíl 25 – Všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce	✓
Oddíl 31,32 – Vzdelávání a školské služby	✓
Oddíl 33 – Kultura, církve a sdělovací prostředky	✓
Oddíl 34 – Tělovýchova a zájmová činnost	✓
Oddíl 35 – Zdravotnictví	✓
Oddíl 36 – Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	?
Oddíl 37 – Ochrana životního prostředí	✓
Oddíl 43 – Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	✓
Oddíl 52 – Civilní připravenost na krizové stavy	✓
Oddíl 53 – Bezpečnost a veřejný pořádek	✓
Oddíl 55 – Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	✓
Oddíl 61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	✓
Oddíl 62 – jiné veřejné služby a činnosti	✓
Oddíl 63 – Finanční operace	✓
Oddíl 64 – Ostatní operace	✓

Dílčí shrnutí

✓

Výdaje Jihomoravského kraje jsou dle teorie fiskálního federalismu rozděleny poměrně správně až na pár výjimek. Tyto výjimky jsou položky „*Průmysl, stavebnictví, obchod a služby, Vodní hospodářství, Bydlení, komunální služby a územní rozvoj.*“ Všechny tyto položky budu také posuzovat z hlediska homogenity preferencí, externalit, úspor z rozsahu, redistribuční a stabilizační funkce.

„*Průmysl, stavebnictví, obchod a služby*“ bych přerozdělila 30 % na místní úroveň. U této položky je částka průměrná, ale i tak bych ji ještě přerozdělila do místního rozpočtu. Připomeňme si, že v místním rozpočtu jsem tuto položku zařadila spíše do heterogenity preferencí kvůli informačnímu centru Blanka, který zaujímá z této položky nejvíce výdajů. Heterogenita, protože občan, který je sociálně slabý, tak nebude chtít podporovat informační kanceláře. Úspory z rozsahu sice klesnou, ale pokud se budou využívat pro stejné položky, tak se nezmění. Stabilizační a redistribuční funkce jsou neutrální.

Položka „*Vodní hospodářství*“ by dle teorie fiskálního federalismu měla být na místní úrovni rozpočtu. Tuto položku, ale decentralizovat nemůžeme hned z několika důvodů. Stabilizační funkce zde nehraje roli a redistribuční funkce jen v případě, že by neměl JMK finanční prostředky na čištění odpadních vod a pomohly by mu bohatší regiony. Takže redistribuční funkce je spekulativní. Voda je velmi důležitý zdroj a její znečištění by byl závažný problém. U této položky je nejdůležitější faktor efekt přelévání (např. znečištěná voda v Praze se může dostat do jiných obcí). Homogenita preferencí u této položky převládá, protože každý požaduje pitnou vodu a čištění odpadních vod. Kritéria homogenita preferencí a efekt přelévání urgují po centralizaci. Úspory z rozsahu se zvýší tímto přesunem. V JMK existuje sice Svazek vodovodů a kanalizací, který snižuje efekt přelévání, ale jsou tu i jiné faktory urgující po centralizaci. Tuto položku budu centralizovat z 50 %, protože by měla dle teorie fiskálního federalismu figurovat také na regionální úrovni.

Položku „*Bydlení, komunální služby a územní rozvoj*“ bych decentralizovala na místní úroveň rozpočtu v rozsahu 50 %. Tato položka by měla být dle teorie fiskálního federalismu z hlediska rozpočtů na místní úrovni, převážně podpoložka komunální služby. Proto jsem se rozhodla, že ji budu zčásti decentralizovat. Úspory z rozsahu se sníží, protože tuto položku dám na nižší úroveň. Město Blansko si bude s tímto příjmem hospodařit samo podle toho, co bude potřeba. Homogenita preferencí je nejasná, protože každý jedinec preferuje rozdílné věci, takže spíše převládá heterogenita. Stabilizační funkce je neutrální a redistribuční funkce také. Pokud by začaly dostávat dotace, tak by redistribuční funkce hrála poměrně roli u této položky.

Tab. 5 Upravené výdaje pro rozpočet Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)

Oddíl	Výdaje	Schválený rozpočet na rok 2014
10	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	26 506,0
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	376 098 - 112 829,4
22	Doprava	2 245 233,0
23	Vodní hospodářství	70 785 - 35 392,5
25	Všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce	5 650,0
31,32	Vzdělávání a školské služby	830 571 + 1 484 750
33	Kultura, církve a sdělovací prostředky	183 092,0
34	Tělovýchova a zájmová činnost	74 104 + 903 250
35	Zdravotnictví	566 018,0
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	200 510 - 100 255
37	Ochrana životního prostředí	29 190,0
43	Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	230 102,0
52	Civilní připravenost na krizové stavy	1 500,0
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	2 400,0
55	Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	71 312,0
61	Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	470 930,0
62	Jiné veřejné služby a činnosti	32 878,0
63	Finanční operace	62 000,0
64	Ostatní činnosti	454 456,0
	Celkem	8 072 858,1

Zdroj: Schválený rozpočet JMK, 2014.

Výdaje u původního rozpočtu Jihomoravského kraje činí 5 933 335 tis. Kč a u nového je to částka 8 072 858,1 tis. Kč. Tento rozpočet je tvořen na základě odhadových údajů.

Dva druhy výdajů, které jsem vybrala v rámci fiskálního federalismu, budu přerozdělovat z regionálního rozpočtu do městského rozpočtu a jeden výdaj budu centralizovat. Budu brát ohled také na okresy v Jihomoravském kraji, kterých je sedm.

Výpočet:

- Průmysl, stavebnictví, obchod a služby (budu jej rozdělovat 30 %) : $376\,098 * 0,30 = 112\,829,4 / 7 \doteq 16\,118,5$ tis. Kč. Částka 112 829,4 tis. Kč by byla celková pro všechny okresy, ale musíme ji rozpočítat na jeden okres, proto jsem tuto částku vydělila sedmi.
- Vodní hospodářství (50 %). $70\,785 * 0,5 = 35\,392,5$ tis. Kč. Částku 35 392,5 tis. Kč budu odečítat v rámci Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj je průměr-

ný svojí rozlohou. Podle analýzy ostatních krajů, které mají tuto položku obsaženu dokonce i v položce Zemědělství, budu brát částku odhadní, protože by nešly přesně stanovit výdaje na tuto položku. Podle průzkumu rozpočtu krajů, byla tato částka převážně menší než je u JMK, proto budu vycházet z částky 40 000 tis. Kč, kterou budu krátit o polovinu na 20 000 tis. Kč. Tato částka slouží pouze pro názornou představu.

$$20\,000 * 14 = 280\,000 \text{ tis. Kč}$$

- Bydlení, komunální služby a územní rozvoj (50 %): $200\,510 * 0,50 = 100\,255,7 \doteq 100\,256 \text{ tis. Kč}$

7.1.3 Česká republika

Státní rozpočet je nejvýznamnějším veřejným rozpočtem. Skládá se z 41 kapitol.

Kapitola 301 – Kancelář prezidenta republiky	✓
Kapitola 302 – Poslanecká sněmovna Parlamentu	✓
Kapitola 303 – Senát Parlamentu	✓
Kapitola 304 – Úřad vlády České republiky	✓
Kapitola 305 – Bezpečnostní informační služba	✓
Kapitola 306 – Ministerstvo zahraničních věcí	✓
Kapitola 307 – Ministerstvo obrany	✓
Kapitola 308 – Národní bezpečnostní úřad	✓
Kapitola 309 – Kancelář veřejného ochránce práv	✓
Kapitola 312 – Ministerstvo financí	✓
Kapitola 313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí	✓
Kapitola 314 – Ministerstvo vnitra	✓
Kapitola 315 – Ministerstvo životního prostředí	✓
Kapitola 317 – Ministerstvo pro místní rozvoj	✓
Kapitola 321 – Grantová agentura České republiky	✓
Kapitola 322 – Ministerstvo průmyslu a obchodu	✓
Kapitola 327 – Ministerstvo dopravy	✓
Kapitola 328 – Český telekomunikační úřad	✓
Kapitola 329 – Ministerstvo zemědělství	✓
Kapitola 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	✓
Kapitola 334 – Ministerstvo kultury	✓
Kapitola 335 – Ministerstvo zdravotnictví	✓
Kapitola 336 – Ministerstvo spravedlnosti	✓
Kapitola 343 – Úřad pro ochranu osobních údajů	✓
Kapitola 344 – Úřad průmyslového vlastnictví	✓
Kapitola 345 – Český statistický úřad	✓
Kapitola 346 – Český úřad zeměměřický a katastrální	✓
Kapitola 348 – Český báňský úřad	✓
Kapitola 349 – Energetický regulační úřad	✓

Kapitola 353 – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	✓
Kapitola 355 – Ústav pro studium totalitních režimů	✓
Kapitola 358 – Ústavní soud	✓
Kapitola 361 – Akademie věd České republiky	✓
Kapitola 372 – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	✓
Kapitola 374 – Správa státních hmotných rezerv	✓
Kapitola 375 – Státní úřad pro jadernou bezpečnost	✓
Kapitola 377 – Technologická agentura České republiky	✓
Kapitola 381 – Nejvyšší kontrolní úřad	✓
Kapitola 396 – Státní dluh	✓
Kapitola 397 – Operace státních finančních aktiv	✓
Kapitola 398 – Všeobecná pokladní správa	✓

Dílčí shrnutí

Podle fiskálního federalismu všechny položky, které nevyberu k decentralizaci, mají z tohoto rozpočtu vysoké úspory z rozsahu a homogenitu preferencí. Položky, které by na státní úrovni neměly být řešeny z hlediska financování, jsou komunální služby a regionální a místní veřejná přeprava. Z hlediska zabezpečení a správy, není vhodné mít na státní úrovni primární a sekundární vzdělávání, protože o to se postarají na nižších úrovních rozpočtu. Dále je to zdravotní péče, kterou si každé zdravotní zařízení na regionální a místní úrovni musí spravovat samo. Obecnější věci a opatření řeší ministerstvo zdravotnictví na národní úrovni. Sociální zabezpečování a sociální péči si spravují regiony a obce sami a spravuje ho Česká správa sociálního zabezpečení. U položek komunální služby a regionální a místní veřejná přeprava je jasné už podle názvu, že patří na regionální a místní úroveň.

Položky státního rozpočtu, jsem hodnotila na státní úrovni. U těchto položek převažuje homogenita preferencí a také mají vysoké úspory z rozsahu. Tyto položky musíme nechat na státní úrovni. Bylo by nesmyslné převádět národní položky na regionální nebo místní úroveň, když je to záležitost státu. Stejně tak aby se například položka „Kancelář prezidenta“ řešila na nižší úrovni než na státní. U této položky převládá homogenita preferencí a také úspory z rozsahu. Pokud bychom tuto položku decentralizovali na krajskou úroveň, tak by tyto výdaje platil jeden kraj za prezidenta. Prezident má na starost všechny kraje, nejen jeden. Do jisté míry zde působí efekt přelévání. Všechny státní úřady a organizace, které jsou ve výdajích uvedeny, by měly být na centrální úrovni.

Tab. 6 Upravené výdaje pro rozpočet České republiky 2014

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem
301	Kancelář prezidenta republiky	350 014 592
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 076 572 756
303	Senát Parlamentu	518 879 254

304	Úřad vlády České republiky	733 922 239
305	Bezpečnostní informační služba	1 152 677 750
306	Ministerstvo zahraničních věcí	5 815 013 886
307	Ministerstvo obrany	41 990 493 805
308	Národní bezpečnostní úřad	307 858 436
309	Kancelář veřejného ochránce práv	98 024 272
312	Ministerstvo financí	16 759 852 287
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	525 164 134 147
314	Ministerstvo vnitra	53 684 661 103
315	Ministerstvo životního prostředí	64 877 028 900
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	11 710 878 652
321	Grantová agentura České republiky	3 464 547 000
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	35 006 132 275
327	Ministerstvo dopravy	43 875 464 900
328	Český telekomunikační úřad	742 029 711
329	Ministerstvo zemědělství	52 170 669 192 + 280 000 000
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	137 301 155 903
334	Ministerstvo kultury	10 415 749 414
335	Ministerstvo zdravotnictví	6 810 656 472
336	Ministerstvo spravedlnosti	22 120 775 399
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	154 354 972
344	Úřad průmyslového vlastnictví	161 062 770
345	Český statistický úřad	932 107 782
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	2 756 229 971
348	Český báňský úřad	124 785 510
349	Energetický regulační úřad	215 947 413
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	244 015 994
355	Ústav pro studium totalitních režimů	154 144 472
358	Ústavní soud	169 466 538
361	Akademie věd České republiky	4 452 257 359
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	54 986 671
374	Správa státních hmotných rezerv	1 969 748 437
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	376 298 283
376	Generální inspekce bezpečnostních sborů	279 723 725

377	Technologická agentura České republiky	2 962 491 761
381	Nejvyšší kontrolní úřad	500 393 182
396	Státní dluh	65 797 528 900
397	Operace státních finančních aktiv*)	1 642 200 000
398	Všeobecná pokladní správa	144 130 713 492
	Celkem	1 210 517 008 000

Zdroj: Zákon č. 475/2013 Sb.

Výpočet

Částka původního rozpočtu je 1 210 237 008 965 Kč a u rozpočtu dle teorie fiskálního federalismu je tato částka 1 210 517 008 000 Kč. Procentní nárůst je 0,0231236 %, což je zanedbatelné navýšení.

7.2 Příjmová stránka pro rok 2014

V případě příjmů budu posuzovat kritérium stabilizační funkce fiskální politiky. Redistribuční funkci budu hodnotit v rámci vertikální spravedlnosti⁸. Vertikální spravedlnost řeší progresivní daně, které jsou řešeny na státní úrovni. Progresivní daně jsou nevýhodné pro bohaté občany, ale jsou solidární k těm, co vydělávají méně. Horizontální spravedlnost⁹ se může lišit u některých subjektů například bonusy, malusy, slevy, různé příspěvky apod. Pokud by bylo toto zdanění u subjektů se stejnou platební schopností jiné, mohlo by to vést k pocitu frustrace.

Bylo by nespravedlivé a znepokojivé, kdyby stejně bohatí lidé platili jinou daň.

Do jisté míry budou položky posouzeny také kritériem zvaným externality. Rozeznáváme externality negativní a pozitivní. Např. aplikací rozdílných daní v krajích nebo v obcích se projevuje efekt přelévání. Toto kritérium je důvodem pro centralizaci daně. Stabilizační a redistribuční funkci požaduje teorie fiskálního federalismu na centrální úrovni, jak bylo vysvětleno výše. Obce a kraje v ČR nejsou zcela soběstačné vůči státu. Mohou pouze některými položkami v rozpočtu ovlivňovat stabilizační funkci, ale nemají dostatečné prostředky k její stabilizaci.

Nejdříve budu srovnávat příjmy města Blanska s teorií fiskálního federalismu, poté budu pokračovat rozpočtem Jihomoravského kraje až ke státnímu rozpočtu České republiky, což je nejvyšší stupeň rozpočtu v ČR.

Jelikož se teorie fiskálního federalismu zaměřuje převážně na daňové příjmy a výdaje, budu posuzovat pouze příjmy daňové.

⁸ Vertikální spravedlnost znamená, že čím vyšší jsou příjmy subjektu, tím vyšší musí odvádět daň (Mankiw, 1999)

⁹ Horizontální spravedlnost znamená, že subjekty s podobnými nebo stejnými příjmy by měli být zdaněni stejně. (Mankiw, 1999)

7.2.1 město Blansko

Daňové příjmy

Daň z příjmů:	✓
<ul style="list-style-type: none"> • Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků • Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti • Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů • Daň z příjmů právnických osob 	
Daň z přidané hodnoty – podíl z celostátního hrubého výnosu.	✓
Daň z nemovitosti -100% výnos z daně, u níž se nemovitosti nacházejí na území Blanska.	✓
Poplatky – vybírány městem	✓
<ul style="list-style-type: none"> • Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru atd. • Poplatek ze psů • Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt • Poplatek za užívání veřejného prostranství • Poplatek ze vstupného • Poplatek z ubytovací kapacity • Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst 	
Odvody výtěžku z loterií – 30% podíl je místní a zbytek je odváděn	?
Odvody z VHP – 80% podíl odvodu z VHP	✓
Příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti žadatelů o řidičské oprávnění	✓
Správní poplatky	✓

Dílčí shrnutí

Sdílené daně jsou dle teorie fiskálního federalismu zařazeny správně. Jsou vybírány na národní úrovni a alokační funkcí přerozděleny jako celostátní hrubý výnos do ostatních úrovní (daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů a DPH). Tyto daně mají vysokou mobilitu výrobních faktorů, což můžeme vidět na příkladu zdanění na regionální úrovni, kde by lidé odcházeli za nižším zdaněním a způsobovali tak oslabení hospodářství regionu a zvýšení sazeb daně. Tyto daně by neměly být v rozpočtu ve velké míře, protože poté by na centrální úrovni mohl vzniknout problém v rámci stabilizační funkce v případě ekonomického růstu, kdy by si stát nemohl nechávat část daní na horší časy. V tomto rozpočtu jsou sdílené daně v docela velkém poměru ke všem daňovým příjmům. Níže můžeme vidět, že jsou tyto příjmy poměrně vysoké, proto bych doporučovala je snížit ve prospěch státu. Jsou vybírány horizontální daní, o funkci vertikální bychom mohli polemizovat. Pokud bychom brali vertikální pravděpodobnost podle způsobu, že se zvyšující platební schopností

občana bude zvyšovat daňová částka, a ne daňová sazba, tak v této položce bude zastoupena. Pokud budeme polemizovat o druhém způsobu, kdy se při zvyšování platební schopnosti zvyšuje daňová sazba, tak v tom případě zastoupena není. Daně vybírány druhým způsobem by v rozpočtu tvořily daleko větší částku než vybírání prvním způsobem.

Daň z nemovitostí má nemobilní základnu, proto se vybírá na místní úrovni, kde se nachází nemovitost, tedy na území Blanska. Bylo by nespravedlivé tuto daň vybírat na regionální úrovni, kdy by tyto obce dostávaly jen určité procento do výnosů. Mohlo by to obce demotivovat k lákání lidí do obcí a zaměřovali by se na něco jiného, z čeho by měli vyšší výnosy. Tyto daně jsou také poměrně předvídatelné, protože každá obec si vede statistiky domácností. Jsou také stabilní, protože lidé se nepřestěhovávají často kvůli vysokým nákladům (např. daň z nabití nemovitých věcí, při výměně bytu apod.), ale na druhou stranu se mohou stěhovat za lepšími pracovními příležitostmi.

Uživatelské poplatky mohou být příjmem státním, regionálním nebo místním, protože každá správa dostává poplatky za něco jiného, což je podle fiskálního federalismu správně. Poplatky fungují na principu prospěchu (převážně u statků smíšených), a nikoliv na principu platební schopnosti, proto je vyhovující, že jsou v rozpočtu v malých částkách. Užitek u veřejného statku, který je geograficky omezený, je převážně financován uživateli tohoto statku. Z těchto uživatelských poplatků jsou financovány místní veřejné statky.

Odvodům z loterií bych přiřadila podíl na místní úrovni a zbytek na státní úroveň, tak jak tomu bylo doposud. Tyto odvody by byly dávány do místního rozpočtu celé, jelikož tyto pobočky leží v určité lokalitě a mohou mít na ni určitou negativní externalitu. Poblíž podniků s herními automaty se totiž pravděpodobně budou pohybovat lidé s nízkými příjmy (sociálně slabší), kteří budou zkoušet štěstí v sázkách a mohou obtěžovat hlučným projevem obyvatele bydlící okolo nebo na obyvatele bude tato oblast špatně působit, proto tam přestanou chodit. Do těchto podniků tudíž budou chodit jen sociálně slabší a je vyšší pravděpodobnost, že by mohla zkrachovat. Negativní externalitu to může mít i na restaurace v tomto okolí. Proto bych tento podíl navýšila z 30 % na 50 %. Odvody z loterií tvoří v rozpočtech závratnou částku a také neovlivňují stabilizační a redistribuční funkci.

Odvody z VHP (výherní hrací přístroje) – tyto odvody jsou rozděleny tak, že 80 % daně patří městu a 20 % daně se odvádí do státního rozpočtu. Je to spravedlivé rozdělení, protože kdybychom tyto odvody centralizovaly, nejnižší stupeň vlády by tyto výherní automaty nikam nedával, neboť by z toho neměl žádné příjmy. V městě Blansko platí vyhláška na zrušení hazardu. Hrací automaty jsou tu ale provozovány pololegálně, v rozporu s obcí. Odvody z hazardu jsou tedy velmi nízké a postupně vymizí úplně. Co se týče, stabilizační a redistribuční funkce, platí stejná pravidla jako u odvodů z loterií. Externality v této položce mohou být také zahrnuty, ale tady mají podniky s výherními automaty značný podíl na jejich provozu.

O příjmech ze zkoušky z odborné způsobilosti žadatelů o řidičské oprávnění bych podle teorie fiskálního federalismu polemizovala, jestli ji nedát na centrální

úroveň. Je to příjem poměrně mobilních výrobních faktorů. Některé subjekty tato profese živí a musí odvádět do rozpočtu určitou částku. Pokud by byla v okolním městě tato odvedená částka nižší, tak by začali přemýšlet nad tím, zda nebudou tuto činnost provozovat ve vedlejší obci. Na druhou stranu musím uvést, že je to poměrně malá částka, takže je na každém instruktorovi, jestli se změna obce vyplácí. Do značné míry tady hraje roli efekt přelévání.

Tab. 7 Upravené příjmy pro rozpočet města Blanska 2014 (v tis. Kč)

Položka	Název	Rozpočet na rok 2014
1111	Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	44 600,0
1112	Daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	3 500,0
1113	Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	4 400,0
1121	Daň z příjmů PO	41 000,0
1211	Daň z přidané hodnoty	88 000,0
1340	Poplatek za komunální odpad	10 782,4
1341	Poplatek ze psů	554,0
1342	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	190,0
1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	136,0
1344	Poplatek ze vstupného	50,0
1345	Poplatek z ubytovací kapacity	240,0
1346	Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst	20,0
1351	Odvod výtěžku z loterií	1 000,0 + 1,643
1355	Odvod z VHP a VLT	1 000,0
1353	Příjmy za zkoušky odborné způsobilosti od žadatelů řidičských oprávnění	600,0
1361	Správní poplatky	8 312,0
1511	Daň z nemovitosti	9 000,0
	Daňové příjmy celkem	213 386,043

Zdroj: Rozpočet města Blanska, 2014.

Výpočet položky „*Odvod výtěžku z loterií*“ je uveden u státního rozpočtu. Tato částka je pouze odhadní.

Podle původního rozpočtu byla částka za daňové příjmy celkem 213 384,4 tis. Kč a podle nového rozpočtu dle teorie fiskálního federalismu činí celkové daňové příjmy 213 386,043 tis. Kč. Rozpočet se mi tedy zvýší nepatrně.

7.2.2 Jihomoravský kraj

Daň z příjmů:

- Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků
- Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti

- Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů
- Daň z příjmů právnických osob

Daň z přidané hodnoty	✓
Správní poplatky	✓

Dílčí shrnutí

Daně z příjmů jsou zařazeny správně. Jsou vybírány do státního rozpočtu a poté jsou přerozdělovány alokační funkcí do krajských a obecních rozpočtů. Platí ten stejný komentář jako u města Blanska.

Daň z přidané hodnoty je daň vybíraná na státní úrovni a poté alokační funkcí přerozdělena do krajů a obcí. Je přesně stanoven poměr, v jakém se bude tato položka vybírat. DPH poměrně ovlivňuje jak stabilizační, tak redistribuční funkci. Je to nejvýznamnější položka v rámci tohoto rozpočtu.

Správní poplatky jsou, jak na obecní úrovni, tak i na krajské. Podle teorie FF je to takhle správně a kraj si sám stanovuje tyto poplatky a také s nimi hospodaří v rámci financování veřejných statků.

Tab. 8 Upravené příjmy pro rozpočet Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)

Položka	PŘÍJMY	Schválený rozpočet na rok 2014
1111	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	1 090 127
1112	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	27 482
1113	Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (vybírání srážkou podle zvláštní sazby)	109 929
1121	Daň z příjmů právnických osob	998 520
1211	Daň z přidané hodnoty	2 207 737
1361	Správní poplatky	2 150
	Daňové příjmy celkem	4 435 945

Zdroj: Schválený rozpočet JMK, 2014.

V rozpočtu Jihomoravského kraje se nic nezměnilo. Všechny daňové položky zůstávají stejné.

7.2.3 Státní rozpočet

Tab. 9 Upravené příjmy pro rozpočet České republiky 2014

Číslo kapitoly	Kapitola	Daňové příjmy
306	Ministerstvo zahraničních věcí	450 000 000
307	Ministerstvo obrany	12 100 000
308	Národní bezpečnostní úřad	250 000
312	Ministerstvo financí	28 720 000 - 10 258 892
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	609 349 000
314	Ministerstvo vnitra	13 000 000
315	Ministerstvo životního prostředí	900 000
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	1 200 000
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	27 000 000
327	Ministerstvo dopravy	80 000 000
328	Český telekomunikační úřad	17 815 000
329	Ministerstvo zemědělství	6 200 000
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	400 000
334	Ministerstvo kultury	10 000
335	Ministerstvo zdravotnictví	9 200 000
344	Úřad průmyslového vlastnictví	80 000 000
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	470 000 000
348	Česká báňský úřad	50 000
349	Energetický regulační úřad	201 467 000
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	4 200 000
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	4 050 000
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	170 000 000
397	Operace státních finančních aktiv	1 450 000 000
398	Všeobecná pokladní správa	558 901 080 000
	Celkem	562 526 582 300

Zdroj: Zákon č. 475/2013 Sb.

Částka v původním státním rozpočtu za rok 2014 činila 562 536 991 000 Kč a v navrženém rozpočtu činí 562 526 582 300 Kč. Procentní snížení je velice malé, a proto není uvedeno.

Položku Ministerstvo financí budu snižovat v rámci zvýšení výtěžku z loterií pro obce ze 70 % na 50 %.

Výpočet

Daňové příjmy činily 28 720 000 Kč, které budu snižovat. V ČR je 6 244 a musíme vzít v potaz skutečnost, že všechny daňové příjmy nejsou vybírány pouze z této položky. Položku „*Ministerstvo financí*“ budu snižovat v rámci zvýšení výtěžku z loterií pro obce ze 70 % na 50 %. Částku 28 720 000 jsem si rozdělila na půl, protože obsahuje i jiné odvody a odvody z této položky budou poměrně vysoké.

Výpočet bude pouze odhadový. Částku, kterou jsem vypočítala, byla 1 643 Kč a ta byla odvedena v rámci města Blanska. Tuto částku použiji jako průměrnou částku vybíranou u všech obcí, protože v některých jsou tyto výdaje vyšší a v některých nižší nebo žádné.

$$1\,643 * 6\,244 = 10\,258\,892 \text{ Kč.}$$

Výpočet je jen odhadní, protože je jasné, že ve městech bude vyšší částka než u obcí.

Dílčí shrnutí

Všechny tyto položky ze státního rozpočtu jsou přiřazeny správně na národní úroveň.

8 Diskuze

Každý stát, včetně České republiky, se snaží o nejefektivnější zařazení příjmů a výdajů do rozpočtů územních samospráv a státního rozpočtu, protože od toho se odvíjí hospodaření celého státu. Každý rok je sestavován rozpočet nový a je velice důležité, aby tyto položky byly zařazeny správně. Nejdůležitější a nejvyšší úroveň rozpočtu je rozpočet státní. Jeho příjmy tvoří daně, cla, poplatky a další. Výdaje státního rozpočtu prezentují činnosti státu, které odrážejí politiku, kterou vláda vykonává. V této chvíli je rozpočet České republiky schodkový zhruba 1 bilión korun.

Česká republika má tři úrovně vlády a to státní, krajskou a obecní. Tyto tři úrovně musí umět pracovat společně a překonávat překážky. Jako hlavní tři rozpočty, které jsem porovnávala s teorií fiskálního federalismu, jsou rozpočet města Blanska, rozpočet Jihomoravského kraje a nejvýše postavený státní rozpočet České republiky. V rámci těchto rozpočtů jsem centralizovala a decentralizovala výdaje a daňové příjmy. Rozhodla jsem se pro normativní teorii veřejných financí. Podle této teorie jsem zkoumala, jak tyto rozpočty plní tři základní funkce, a to alokační, redistribuční a stabilizační. Nepopírám skutečnost, že kromě ekonomického hlediska bude hrát roli také politické hledisko. U tohoto politického hlediska se promítají osobní zájmy politiků a dalších subjektů. Toto řízení veřejných financí může být vystaveno riziku vládního selhání, protože politici prosazují osobní zájmy před maximalizací společenského blahobytu. Tato práce může být prostředkem k politickým diskusím, které jsou součástí pozitivní teorie.

Při posuzování výdajů a daňových příjmů byla stanovena určitá kritéria, podle kterých jsem tyto položky hodnotila. Výdaje jsem hodnotila kritérii: redistribuční funkce, stabilizační funkce, úspory z rozsahu a homogenita preferencí. V rámci daňových příjmů jsem posuzovala stabilizační funkci, vertikální, horizontální spravedlnost a externalitu. Tato kritéria jsem vybrala podle vlastního uvážení a je s nimi spojeno riziko subjektivního názoru. Daňové příjmy se mi srovnávaly hůře než výdaje, protože kritéria byla dle mého názoru nedostačující. Teorii fiskálního federalismu jsem hodnotila položky výdajů a daňových příjmů a na základě kritérií se rozhodovala, jestli položku centralizovat nebo decentralizovat. Jsem ztotožněna s tím, že může vyvolat negativní názory, které povedou k diskuzi.

8.1 Výdajová stránka

Po hodnocení schválených rozpočtů za rok 2014 jsem dospěla ke změně především na výdajové stránce rozpočtů než na příjmové. Překvapilo mě, že jsou daňové příjmy a výdaje zařazeny převážně správně a poměrně efektivně. Snažila jsem se o spravedlivější řešení a zároveň, aby toto řešení bylo optimální a dle teorie fiskálního federalismu.

V rámci výdajů u města Blanska jsem centralizovala na regionální úroveň položky: „*Vzdělávání a Tělovýchova*“. U těchto položek převládá homogenita preferencí a vydedukovala jsem, že by bylo optimálnější je přesunout na regionální úro-

veň. Budou také větší úspory z rozsahu, jelikož se tyto položky budou zčásti přesouvat na vyšší úroveň. Stabilizační funkce v těchto položkách nehraje žádnou roli, pouze u položky „Vzdělávání“, která může ovlivnit nezaměstnanost tím, o jaké obory bude zájem a kterých bude nedostatek, ale to spíš až v případě vysokých škol. Redistribuční funkce by mohla hrát roli v případě poskytovaných dotací nebo při finanční pomoci od jiných územních celků. Centralizaci chci docílit převážně toho, že snížím celkově vynaložené prostředky. Snížení docílím převážně redukcí výdajů, čímž nastane změna především u přesunu pravomocí z obecní úrovně na krajskou.

V rámci Jihomoravského kraje jsem vybrala položky, které podle mého názoru nespĺňují teorii fiskálního federalismu: „*Průmysl, stavebnictví, obchod a služby, Vodní hospodářství a Bydlení, komunální služby a územní rozvoj*“. Položky „*Průmysl, stavebnictví, obchod a služby*“ a „*Bydlení, komunální služby a územní rozvoj*“ mají jasně stanovené priority. Převažuje u nich spíše heterogenita a tím pádem jsem je decentralizovala. Stabilizační a redistribuční funkce nehrají roli. U položky „*Vodní hospodářství*“ převládá homogenita preferencí, která naznačuje, že by se měla položka centralizovat. Tato položka je podle mého názoru v rozporu, protože podle teorie fiskálního federalismu by měla být na místní úrovni. Je to také logické z hlediska toho, že by se město mělo starat z větší části o svoje vodní hospodářství, do kterého patří studny, vodovody, kanalizace, opravy a čištění apod. Rozhodla jsem se pro centralizaci, protože u této položky převládá efekt přelévání. Stabilizační a redistribuční funkce v této položce nehraje roli.

8.2 Příjmová stránka

U příjmové stránky rozpočtů jsou důležité sdílené daně (do kterých patří všechny příjmy FO a DPH), které jsou daně na centrální úrovni.

Poté jsou přerozdělovány v podobě příjmů do rozpočtů krajů a obcí. Při této formě zdanění by nebylo logické, kdyby jeden region měl stanovenou jinou daň než druhý. Všechny regiony by se snažily o nejnižší zdanění, aby přilákaly, co nejvíce bohatších lidí, podniků apod. Pokud by subjekty nalákaly regiony, které by měly tyto daně nízké, tak by došlo k oslabení regionálního hospodářství a proto se doporučuje mobilní výrobní faktory danit na centrální úrovni.

U příjmové položky „*Odvody z loterií*“ na úrovni rozpočtu města Blanska, které si nechává 30 % výnosu z této položky, bych chtěla navýšit na 50 %. Je to způsobeno převážně kvůli negativním externalitám, které u této položky hrají důležitou úlohu kvůli sociálně slabším, kteří se mohli pohybovat poblíž těchto podniků a negativně působit na okolí. Toto působení může zvyšovat riziko, že do podniků (obchodů, restaurací apod.) poblíž herny nebude chtít nikdo chodit. Negativní externalita tedy bude působit na podniky poblíž herny nebo občany bydlící poblíž. Zpočátku jsem myslela, že to negativně ovlivní stabilizační funkci, ale nakonec změna nebyla tak markantní. Zákon o hazardu eliminuje herní automaty v českých podnicích. Tuto ztrátu stát vykompenzuje řádným zdaněním internetového sázení.

8.3 Zhodnocení návrhu rozpočtů

Faktor, který bude v jednáních mezi politiky řešen, je dopad uvedené reformy rozpočtu na bilanci všech rozpočtů v České republice. Do výdajů se zasahovalo poměrně více než do daňových příjmů a můžeme to vidět v předchozí kapitole. Ačkoliv je navržen nový model rozpočtu, bez detailních výdajů, které jsem v práci řešila odhadními částkami. Není možné určit, kolik finančních prostředků bude rozděleno do krajských a obecních rozpočtů, jelikož je v ČR přes 6 000 obcí, bylo by poměrně náročné určit tyto částky.

Rozpočet města Blanska se mi podařilo poměrně zlepšit, protože se mi snížily výdaje a zanedbatelně zvýšily daňové příjmy. Přesto bude rozpočet pořád schodkový, pokud vezmeme údaje z původního rozpočtu. Pro obce a města jsou důležité dotace například na financování určitého statku. Dluh bych doporučila krýt převážně z bankovních úvěrů, půjček ze státního rozpočtu a fondů, které jsou převážně bez úroků. Také by bylo vhodné investovat do dluhopisů a výnos použít na pokrytí dluhu. U města Blanska jsem finanční situaci rozpočtu nepatrně zlepšila.

Rozpočet Jihomoravského kraje se poměrně zhoršil. Příjmy jsou sice stejné, ale výdaje se zvýšily. Nejznámější formy krytí dluhu jsou ty, které jsem uvedla výše. Také bych popřemýšlela nad tím, jestli nezvýšit podíl pro kraje u sdílených daní. Tímto by stát zlepšil finanční stránku jednotlivých krajů. Daňové příjmy a výdaje se mi z JMK moc nepodařilo rozdělit, protože je ještě více schodkový než byl původně, ale na druhou stranu je spravedlivější.

Státní rozpočet se také poměrně zhoršil. Pokud bychom financovali schodek státního rozpočtu např. zvýšením daní, způsobilo by to negativní pohled obyvatel na příslušnou vládu, která vydala tento návrh, by již nezvolili. Proto vláda takové rozhodnutí dělá na začátku nebo v průběhu funkčního období. Pokud by takové rozhodnutí udělala na konci, měla by zaručeno, že už by nebyla zvolena.

Slabou stránkou této reformy je to, že rozpočet JMK a státní rozpočet se dostaly více do záporných čísel než byly původní rozpočty.

Jako silnou stránku této reformy hodnotím to, že u rozpočtu města Blanska se snížil schodek a rozpočty jsou spravedlivější a více reálné než byly předtím.

Uplatněním reformy šlo o to, aby rozpočty byly spravedlivé, zjednodušené a aby posílily stabilizační politiku, protože tato funkce je důležitá z pohledu hospodaření státu.

Všechny výpočty v praktické části jsou založeny na odhadních částkách. Na těchto návrzích jsem chtěla ukázat, jestli by si jednotlivé rozpočty pohoršily či naopak.

Model by potřeboval ještě mnoho úprav a převážně odstranit zjednodušené výpočty, se kterými jsem pracovala. Po úpravách by mohl model posloužit jako základ pro tvorbu rozpočtu.

Z průzkumů jsem zjistila, že většina lidí si myslí, že ve státě panuje nespravedlivé rozdělení finančních prostředků. Proto bych na podporu solidarity tento názor změnila. Ke zlepšení situace a posílení solidarity ve státu, by mohl být navrhnout speciální rozpočet, do kterého by přispívaly obce a kraje malou částku na financování

vání nejchudších obcí v České republice. Tímto by se zvýšil význam redistribuční funkce ve státě.

Návrhy rozpočtů, jsem zahrnula do praktické části mé bakalářské práce. Tyto nově vytvořené rozpočty mohou být inspirací pro sestavování rozpočtů roků následujících.

9 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo navrhnout rozpočty, tak aby byly v souladu s principy teorie fiskálního federalismu.

Pro dosažení tohoto cíle bylo zapotřebí seznámit se s danou problematikou, což znamená, nastudovat si odborné informace ohledně veřejných financí, teorie fiskálního federalismu a ohledně rozpočtů.

Veřejné finance, které jsou řešeny ve třetí kapitole této práce byly důležité k dosažení cíle. Práci jsem se rozhodla řešit normativní teorií fiskálního federalismu, která se snaží odstranit tržní selhání pomocí tří funkcí, a to alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační funkce se snaží o efektivní alokaci zdrojů výrobců a spotřebitelů. Redistribuční funkce představuje přerozdělování finančních prostředků za účelem zmírnit sociální nerovnost mezi občany, kterou docílí tak, že vybírají více finančních prostředků od bohatších a skrz transfery zvyšují příjem chudších. Cílem stabilizační funkce je zmírnění výkyvů v ekonomice. Pokud nebudou žádné větší výkyvy v ekonomice, zajišťuje to situaci efektivního plánování a předvídatelnost situace.

Teorii fiskálního federalismu bych charakterizovala jako hledání pro konkrétní příjmy a výdaje tu úroveň rozpočtu, která je nejefektivnější.

V praktické části práce byly zhodnoceny výdaje a daňové příjmy rozpočtů. Předmětem zkoumání byly rozpočty města Blanska, Jihomoravského kraje a státní rozpočet České republiky. Konstatuji, že současný rozpočtový systém zmíněných tří rozpočtů není v souladu s teorií fiskálního federalismu.

Podle mého názoru je největším problémem u českého rozpočtu nespravedlivé rozdělení finančních prostředků a neefektivní alokace zdrojů. Toto nespravedlivé rozdělení může vést později k tomu, že lidé přestanou platit daně, protože se jim bude zdát, že nedostávají to, za co platí.

I přes tato úskalí, zažívá Česká republika období ekonomického růstu, takže si stabilizační politika nevede špatně.

Jak jsme mohli vidět, návrhy rozpočtů jsou pouze pro obecnou představu, protože výpočty jednotlivých položek, které bych přerozdělila dle teorie fiskálního federalismu, by byly velice obtížné.

U města Blanska bych centralizovala na regionální úroveň výdajové položky „Vzdělávání“ a „Tělovýchova“. U těchto položek převažuje homogenita preferencí nad heterogenitou. Dále by se zvýšily úspory z rozsahu, za které by se později mohlo koupit vybavení do škol a na hřiště. Přeřazením položky „Tělovýchova“ na regionální úroveň by se mohl zvýšit okruh aktivit v Blansku z jiných měst.

Výdaje, které jsem si vytyčila jako chybně zařazené u regionálního rozpočtu byly: „Průmysl, stavebnictví, obchod a služby, Bydlení, komunální služby a územní rozvoj a Vodní hospodářství“. První dvě položky jsem decentralizovala, protože u nich převládala heterogenita preferencí. Co se týče položky „Vodní hospodářství“, tak u ní převládala homogenita preferencí a také faktor efektu přelévání, takže jsem ji přesunula na státní rozpočet.

Na příjmové stránce jsem neshledala, až tak moc velké odchylky od zkoumané teorie, až na jedinou položku a to „*Odvozy z loterií*“. Tyto příjmy bych navýšila na místní úroveň rozpočtu převážně kvůli negativním externalitám.

Navrhovaná reforma rozpočtů naplnila cíl této bakalářské práce.

10 Literatura

10.1 Knižní zdroje

- BALÍK, S. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2908-4
- ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ P. *Základy financí*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
- DVOŘÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-075-1.
- HEGER, V. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3779-9
- HOLMAN, R., POSPÍCHALOVÁ D. *Úvod do ekonomie: pro střední školy. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-304-5.
- JACKSON, P. M., BROWN C. V. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. ISBN 80-86432-09-2
- JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2008. ISBN 978-80-7357-355-3
- KAŠPAROVSKÁ, V. A KOL. *Řízení obchodních bank: vybrané kapitoly*. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-381-7.
- KÖNIG, P. *Reforma příjmů a výdajů rozpočtu Evropské Unie dle principů teorie fiskálního federalismu*. Brno, 2009. Disertační práce. Mendelova Univerzita v Brně.
- KÖNIG, P. A KOL. *Rozpočet a politiky Evropské unie. 2. vyd.* Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9
- KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1. 1. 2003*. Praha: Linde Praha, 2003. ISBN 80-7201-403-X
- KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a. s., 2007. ISBN 978-80-7357-276-1.
- MÁČ, M. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. ISBN 978-80-247-3637-2.
- MANKIW, G. N. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada Publishing, a. s., 30.11.1999. ISBN 978-80-7169-891-3.
- MUSGRAVE, R. A. *The Theory of Public Finance*. New York : McGraw-Hill, 1959.
- MUSGRAVE, R., MUSGRAVEOVÁ, P. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-76-4
- NAHODIL, F. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-162-5

- OATES, W. *An Essay on Fiscal Federalism* [online]. 1999, [cit. 2015-04-03]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/2564874?uid=3739024&uid=2134&uid=4581792107&uid=2&uid=70&uid=3&uid=4581792097&uid=60&sid=21102558026947>
- OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L. A KOL. *Veřejný sektor a veřejné finance: Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
- ONDŘEJ, J. A KOL. *Spotřebitelské smlouvy a ochrana spotřebitele: Ekonomické, právní a sociální aspekty*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-446-9
- PALATKOVÁ, M. *Marketingový management destinací*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-3749-2
- PAVLÍK, M. *Jak úspěšně řídit obec a region*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. ISBN 978-80-247-5256-3
- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-72610-86-4.
- PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : úvod do problematiky. 4. vyd.* Praha : ASPI, 2008, 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4
- POMAHAČ, R. A KOL.. *Veřejná správa*. Praha: C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-447-6.
- POTŮČEK, M. *Strategické vládnutí a Česká republika*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2126-2.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9
- RIEGEL, K. *Ekonomická psychologie*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-1185-0.
- TITTELBAHOVÁ, Š. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-3842-0

10.2 Právní předpisy

- Česká republika. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In: Předpis č. 218/2000 Sb. 2015. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>
- Česká republika. Zákon o obcích (obecní zřízení). In: Zákon č. 128/2000 Sb. 2014. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128/info>
- Česká republika. Zákon o krajích (krajské zřízení). In: Předpis č. 129/2000 Sb. 2014. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129/info>

- Česká republika. Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In: Předpis č. 2/1969 Sb. 2015. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2/info>
- Česká republika. Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: Předpis č. 243/2000 Sb. 2015. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243/info>
- Česká republika. Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě. In: Předpis č. 323/2002 Sb. 2015. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323/info>
- Zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2014 a o změně zákona č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013, ve znění zákona č. 258/2013 Sb. Předpis č. 475/2013 Sb. 2014. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-475>

10.3 Internetové zdroje

- Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní: Převody z výnosu daní. Finanční správa [online]. 2013 - 2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>
- Daňové příjmy rozpočtů obcí. Finanční správa [online]. 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>
- Daňové příjmy rozpočtů obcí. Zlínský kraj [online]. 1.12.2014 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/danove-prijmy-rozpocetu-obci-cl-259.html>
- Daňový systém ČR. Ekonomie [online]. 2015 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: http://ekonomie.topsid.com/index.php?war=danova_soustava_ceske_republiky
- Decentralizace. Slovník cizích slov [online]. 2005-2015 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/decentralizace-decentralisace>
- Dokumenty odborů krajského úřadu. Jihomoravský kraj [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=40234&TypeID=1>
- Druhy daní. Daňový portál pro všechny [online]. 2010-2011 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.berne.cz/druhy-dani/>
- Hejtman Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=1593&TypeID=1>

- Charakteristika Jihomoravského kraje. Český statistický úřad [online]. 29.12. 2014 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_jihomoravskeho_kraje
- Legislativní pravidla. Vláda České republiky [online]. 2009-2014 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/>
- Návrh zákona o státním rozpočtu. Help o/dok [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <https://help.odok.cz/katalog-procesu/zakon/navrh-zakona-o-statnim-rozpocetu>
- Organizační struktura: Zastupitelstvo Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=56870&TypeID=2>
- Orgány státní správy. Veřejná správa [online]. 2014 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.verejnasprava.estranky.cz/clanky/2.-organy-statni-spravy.html>
- Participace. Slovník cizích slov [online]. 2005-2015 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/participace>
- Popis vnitřní organizační struktury MěÚ Blansko. Blansko [online]. 01.07.2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.blansko.cz/meu/povinne-informace/bod3-organizacni-struktura>
- Predikovat. Slovník cizích slov [online]. 2005-2015 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=predikovat&typ_hledani=prefix
- Přijímání zákonů: Legislativní proces v Poslanecké sněmovně. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=173>
- Rozpočet města Blansko na rok 2014. 2013. Blansko [online]. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://www.blansko.cz/soubory/odbory/fin/rozpocet-2014.pdf>
- Samospráva. Blansko [online]. 04.02.2009 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.blansko.cz/samosprava/>
- Samospráva: Organizační struktura. Blansko [online]. 04.02.2009 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.blansko.cz/samosprava/>
- Samostatná a přenesená působnost. Frank Bold [online]. 2005—2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://frankbold.org/poradna/kategorie/obce-kraje/rada/samostatna-prenesena-pusobnost>
- Schéma rozdělení rozpočtového určení daní. Schémata 2013 [online]. 2013 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: file:///C:/Users/Dominika/Downloads/Schemata_2013_Schema-rozdeleni-rozpocetoveho-urceni-dani-RUD-v-letech-2013-az-2015.pdf

- Schválený rozpočet JMK na rok 2014. 2013. Jihomoravský kraj [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=196665&TypeID=2>
- Současné město Blansko. Blansko [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.blansko.cz/mesto-blansko/>
- Starosta a jiné orgány obce: Starosta. Deník Veřejné správy [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6292738>
- Státní rozpočet 2014 v kostce. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2005-2013 [cit. 2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/rozpocet-v-kostce-17505>
- Světová hospodářská krize. . Dějepis [online]. 1997-2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/svetova-hospodarska-krize/>
- Transparentnost. Slovník cizích slov [online]. 2005-2015 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=transparentnost
- Ústřední orgány ČR. Ministerstva [online]. 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://ministerstva.cz/>
- Veřejné a místní finance: Státní rozpočet. Miras [online]. 2000 - 2014 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.miras.cz/seminarky/verejne-finance-05.php>
- Vláda České republiky. Vláda [online]. 2009-2014 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/vlada/>

Přílohy

A Důležitá data pro přípravu a schvalování státního rozpočtu

Do 15. dubna – předložení vládě Ministerstvem financí návrh částek výdajového rámce na tři roky dopředu Hierarchie odstavcových stylů šablony.

Do 30. dubna – projednávání a usnesení vlády návrhu

Do 31. května – předložení Ministerstvem financí vládní návrh příjmů a výdajů podle dílčích kapitol, návrh střednědobého výdajového rámce a návrh střednědobého výhledu na dva roky následující.

Do 20. června – projednání návrhu vládou, provedení úprav a předběžné schválení návrhu.

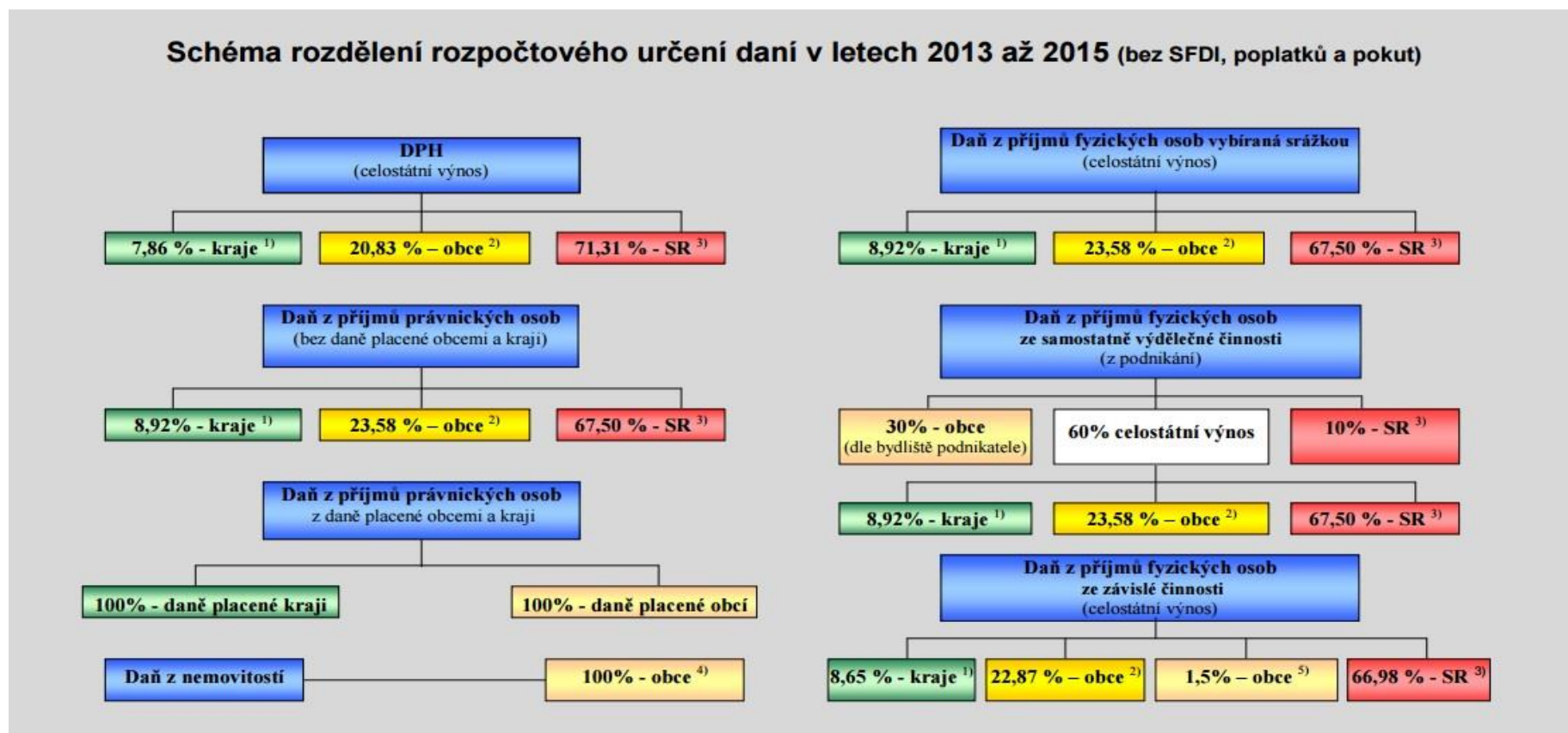
Do 30. června – oznámení Ministerstvem financí správcům dílčích kapitol částky, které schválila vláda. Tyto částky poté příslušní správci sdělí státním fondům.

Do 31. července – správci kapitol a státní fondy vypracují návrh svého rozpočtu a střednědobého výhledu.

Do 31. srpna – předložení Ministerstvem financí vládě návrh zákona o státním rozpočtu, návrh střednědobého výdajového rámce a střednědobého výhledu.

Do 30. září – projednání a schválení vládou a poté předložení Poslanecké sněmovně (Státní rozpočet 2014 v kostce, 2005-2013).

B Schéma rozdělení rozpočtového určení daní

Obr. 4 Schéma rozdělení daní v letech 2013 až 2015
Zdroj: Schéma rozdělení daní, 2013-2015

C Předpis č. 323/2002 Sb. (Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě)

§ 1a

Druhy třídění příjmů a výdajů a hlediska třídění

1. Rozpočtová skladba obsahuje tato třídění příjmů a výdajů:
 - odpovědnostní (třídění příjmů a výdajů z hlediska odpovědnostního),
 - druhové (třídění příjmů a výdajů z hlediska druhového),
 - odvětvové (třídění příjmů a výdajů z hlediska odvětvového),
 - konsolidační (třídění příjmů a výdajů z hlediska konsolidačního),
 - zdrojové (třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich zdroje),
 - doplňkové (třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům),
 - programové (třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům podle § 12 a 13 rozpočtových pravidel),
 - účelové (třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu),
 - strukturní (třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich věcné podstaty),
 - transferové (třídění příjmů a výdajů z hlediska účelů transferů).
2. Zdrojové třídění sestává z třídění podkladového (třídění příjmů a výdajů z hlediska podkladu pro změnu rozpočtu), prostorového (třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich prostorového původu) a nástrojového (třídění příjmů a výdajů z hlediska nástrojového).

D Charakteristika obce

Podle Koudelky (2003) můžeme charakterizovat obec podle území, obyvatelstva, vystupování obce v právních vztazích pod svým jménem (právní subjektivita), hospodaření a vlastnictví majetku (rozpočtu).

Podle paragrafu 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je obec základním územním společenstvím občanů. Každá obec má vymezeny hranice území obce.

Podle paragrafu 2, ods. 1 OB je veřejnoprávní korporace a má ve vlastnictví svůj majetek. Jedná pod svým jménem a nese za svá rozhodnutí zodpovědnost.

Podle paragrafu 2, ods. 2 OB by obec měla zajišťovat univerzální rozvoj obce a pečovat o potřeby svých občanů.

Podle paragrafu 3, ods. 1 OB je město obec, která má alespoň 3 000 obyvatel a pokud na návrh přistoupí předseda Poslanecké sněmovny spolu s vládou.

Podle Pekové (2004) rozlišujeme tyto druhy obcí:

- obec,
- město (od 3000 obyvatel),
- obec s pověřenými obecními úřady (počet: 388),
- obec s rozšířenou působností (počet obcí: 205) – vykonávají státní správu nad rámec přenesené působnosti v poměru od ostatních obcí,
- statutární město – tyto města mohou svoje území rozdělit na městské části a městské obvody,
- Praha – hlavní město.

E Charakteristika kraje

Podle Pekové (2004) je nejdůležitějším cílem kraje zabezpečovat veřejné statky.

Podle paragrafu 1, ods. 2 zákona č. 129/2000 Sb. o krajích je „*Kraj veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanoveným zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.*“

Podle paragrafu 1, ods. 4 K je hlavním úkolem pro kraj péče o všestranný rozvoj a o potřeby svých občanů.

Podle paragrafu 24, ods. 1 K je spolupráce mezi kraji možná.

Podle Pekové (2004) rozlišujeme tyto orgány:

- zastupitelstvo,
- rada,
- hejtman,
- zvláštní orgány,
- krajský úřad.

Podle paragrafu 31, ods. 1 K je pro **zastupitelstvo** důležitý počet obyvatel v kraji, jelikož podle tohoto počtu se stanovuje počet členů zastupitelstva.

Podle paragrafu 57, ods. 1 K „*Rada je výkonným orgánem kraje v samostatné působnosti. Při výkonu své působnosti odpovídá rada zastupitelstvu. Rada může rozhodovat ve věcech přenesené působnosti, jen stanoví-li tak zákon.*“

Podle paragrafu 57, ods. 2 K je rada tvořena hejtmanem, náměstkem hejtmana a dalších členů rady.

Podle paragrafu 61, ods. 1 K reprezentuje **hejtman** kraj navenek.

Podle paragrafu 66 K „*Krajský úřad plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a radou a napomáhá činnosti výborů a komisí.*“

Podle paragrafu 68, ods. 1 K Krajský úřad je tvořen jmenovaným ředitelem a zaměstnanci oddělení.

Podle Pekové (2004) je spolupráce mezi obcemi a kraji důležitá a přispívá k efektivnímu výkonu.

F Charakteristika Jihomoravského kraje a Města Blanska

JMK

JMK obsahuje 7 okresů:

- okres Blansko,
- Brno-venkov,
- Brno-město,
- Hodonín,
- Břeclav,
- Vyškov a
- Znojmo.

Tyto okresy jsou dále členěny na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a ty se dále dělí na 673 obcí.

Rozlohou je JMK čtvrtý největší kraj v České republice. Centrem je město Brno, které leží na soutoku Svratky a Svitavy.

Orgány JMK

Orgány JMK jsou:

- zastupitelstvo kraje,
- rada kraje,
- hejtman,
- krajský úřad,
- zvláštní orgán kraje.

Zastupitelstvo JMK má 65 volených členů a rozhodují v záležitostech samostatné působnosti a v záležitostech přenesené působnosti rozhodují jestliže tak stanoví zákon (Organizační struktura, 2015). Zastupitelstvo zřizuje 3 kontrolní výbory: výbor finanční, kontrolní a pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost. Má právo si zřídit i další výbory.

Rada JMK má 11 členů a je výkonným orgánem a zaměřuje se na záležitosti v samostatné působnosti. V čele rady JMK stojí hejtman, náměstci a náměstkyně a další členové. Tento orgán je odpovědný zastupitelstvu. V ojedinělých případech může rozhodovat také v rámci přenesené působnosti, jestliže tak stanoví zákon. Rada volí a ruší komisi (Organizační struktura, 2015).

Hejtman reprezentuje kraj navenek (Organizační struktura, 2015). Hejtmanem JMK je JUDr. Michal Hašek. Má za sebou poměrně rozsáhlou politickou minulost, kde nasbíral mnoho zkušeností (Hejtman Jihomoravského kraje, 2015).

Krajský úřad JMK je tvořen ředitelem a zaměstnanci JMK. Plní záležitosti v rámci samostatné působnosti, které mu ukládá zastupitelstvo nebo rada. Pouze pokud tak stanoví zákon, tak vykonává věci v rámci přenesené působnosti. V krajském úřadu je také vytvořen interní audit a sekretariát ředitele. Dále je tento

úřad členěn na odbory a oddělení. Každé oddělení a odbor má svého vedoucího. (Organizační struktura, 2015) Člení se na 15 odborů (Dokumenty odborů krajského úřadu, 2015)

Město Blansko

Město Blansko se nachází v Jihomoravském kraji, nedaleko města Brna. Má zhruba 21 000 obyvatel a stále se rozrůstá. Blansko bývá označováno jako město kultury a sportu (Současné město Blansko, 2015).

Samosprávní územní celek

Blansko je obec (základní územní samosprávní celek), která je vymezena hranicí území obce. Spravuje ji zákon č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů. Občané obce tedy ti, kteří se mohou zapojovat do samosprávy obce, musejí být osoby, které mají české státní občanství a jsou v obci hlášeni k trvalému bydlišti.

Působnost

Obec může vykonávat dvě působnosti:

- Samostatnou působnost – obec si vše spravuje samostatně
- Přenesenou působnost – stát přenesl na obec záležitosti veřejné správy (Samospráva, 2009)

Podle paragrafu 11 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích může rada obce právní předpisy v přenesené působnosti, které se nazývají nařízení obce.

„Podle současné platné právní úpravy má přenesená působnost vykonávaná obcemi tři stupně:

3. *Základní rozsah*
4. *Rozsah pověřeného obecního úřadu*
5. *Rozsah obecního úřadu obce s rozšířenou působností“* (Samospráva, 2009).

Blansko koná přenesenou působnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností (Samospráva, 2009).

Organizační struktura města Blansko

Orgány města Blanska jsou:

- zastupitelstvo města,
- rada města,
- starosta,
- městský úřad,
- orgány zastupitelstva města a rady města,
- tajemník.

Zastupitelstvo je základním orgánem, který je volený v přímých volbách občany a rozhoduje o záležitostech, které spadají pod samostatnou působnost. Činnosti, které zastupitelstvo vykonává, jsou popsány v zákoně č. **128/2000 Sb. o obcích**, ve znění pozdějších předpisů, §84 odst. 2 a §85 a tyto činnosti nesmí svěřit jinému orgánu. (Samospráva, 2009)

Výkonným orgánem je **rada města** a zabývá se záležitostmi v samostatné působnosti. Za její rozhodnutí odpovídá zastupitelstvo. (Samospráva, 2009)

Starosta je volen z řad členů zastupitelstva a je tudíž za svoje činy odpovědný zastupitelstvu města. Stojí v čele městského úřadu a reprezentuje obec navenek. Má tzv. asistenční oprávnění, kdy může pozastavit výkon usnesení rady, pokud se domnívá, že je nesprávné. Tuto záležitost poté předloží na nejbližším zasedání zastupitelstva. (Samospráva, 2009)

Jak již bylo uvedeno výše **Městský úřad** je ze zákona o obcích tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a zaměstnanci města. Rada zřizuje na městském úřadu odbory a oddělení.

Město Blansko má starosty, 2 místostarosty a tajemníka, který má pod sebou všech 12 odborů včetně sekretariátu. (Popis vnitřní organizační struktury MěÚ Blansko, 2014)

Městská úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložila rada nebo zastupitelstvo a pomáhá také výborům a komisím. V přenesené působnosti vystupuje jako správní úřad, protože plní úkoly v rámci státní správy. V rozhodování o věcech státní správy je podřízen krajskému úřadu. Tento městský úřad je bez právní subjektivity, tudíž právnickou osobou, která má práva a povinnosti je Město Blansko. (Samospráva, 2009)

Zastupitelstvo má právo sjednat **své kontrolní výbory**, které pomáhají s výkonem samostatné působnosti a za svá rozhodnutí odpovídají zastupitelstvu. Může si zvolit, jaký výbor se zřídí, ale povinně se zřizuje finanční a kontrolní výbor. Rada má právo stejným způsobem zřizovat své orgány komise. (Samospráva, 2009)

Tajemník působí jak samostatně, tak v přenesené působnosti a je odpovědný starostovi a při zasedání má poradní hlas. (Samospráva, 2009)

G Výdaje rozpočtu města Blanska

Tab. 10 Výdaje rozpočtu města Blanska (v tis. Kč)

Oddíl	Název	Rozpočet		Celkem
		Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	
10	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	942,00	0,00	942,0
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	4 633,80	0,00	4 633,8
22	Doprava	28 426,40	41 900,00	70 326,4
23	Vodní hospodářství	2 235,00	1 500,00	3 735,0
31,32	Vzdělávání	24 676,00	23 200,00	47 876,0
33	Kultura, círky a sdělovací prostředky	23 341,00	400,00	23 741,0
34	Tělovýchova	15 376,60	560,00	15 936,6
35	Zdravotnictví	0,00	8 728,50	8 728,5
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	16 644,80	6 690,00	23 334,8
37	Ochrana životního prostředí	32 052,70	50,00	32 102,7
43	Sociální služby a pomoc spol. činnosti v soc. zabezp. a politice zaměstnanosti	23 971,30	1 350,00	25 321,3
52	Civilní připravenost na krizové stavy	51,00	0,00	51,0
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	11 248,40	650,00	11 898,4
55	Požární ochrana a IZS	698,00	300,00	998,0
61	Státní moc, st. správa, územní samospráva	79 833,80	1 250,00	81 083,8
63	Finanční operace	3 040,00	0,00	3 040,0
64	Ostatní činnosti	404,50	0,00	404,5
	Celkem	267 575,3	86 578,5	354 153,8

Zdroj: Rozpočet města Blanska, 2014.

H Příjmy rozpočtu města Blanska

Tab. 11 Příjmy rozpočtu města Blanska 2014 (v tis. Kč)

Položka	Název	Rozpočet na rok 2014
1111	Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	44 600,0
1112	Daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	3 500,0
1113	Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	4 400,0
1121	Daň z příjmů PO	41 000,0
1211	Daň z přidané hodnoty	88 000,0
1340	Poplatek za komunální odpad	10 782,4
1341	Poplatek ze psů	554,0
1342	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	190,0
1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	136,0
1344	Poplatek ze vstupného	50,0
1345	Poplatek z ubytovací kapacity	240,0
1346	Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst	20,0
1351	Odvod výtěžku z loterií	1 000,0
1355	Odvod z VHP a VLT	1 000,0
1353	Příjmy za zkoušky odborné způsobilosti od žadatelů řídičských oprávnění	600,0
1361	Správní poplatky	8 312,0
1511	Daň z nemovitosti	9 000,0
	Daňové příjmy celkem	213 384,4

Zdroj: Rozpočet města Blansko, 2014.

I Výdaje rozpočtu Jihomoravského kraje

Tab. 12 Výdaje rozpočtu Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)

Oddíl	Výdaje	Schválený rozpočet na rok 2014
10	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	26 506,0
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	376 098
22	Doprava	2 245 233,0
23	Vodní hospodářství	70 785
25	Všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce	5 650,0
31,32	Vzdělávání a školské služby	830 571
33	Kultura, církve a sdělovací prostředky	183 092,0
34	Tělovýchova a zájmová činnost	74 104
35	Zdravotnictví	566 018,0
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	200 510
37	Ochrana životního prostředí	29 190,0
43	Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	230 102,0
52	Civilní připravenost na krizové stavy	1 500,0
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	2 400,0
55	Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	71 312,0
61	Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	470 930,0
62	Jiné veřejné služby a činnosti	32 878,0
63	Finanční operace	62 000,0
64	Ostatní činnosti	454 456,0
	Celkem	5 933 335

Zdroj: Schválený rozpočet JMK, 2014.

J Příjmy rozpočtu Jihomoravského kraje

Tab. 13 Příjmy rozpočtu Jihomoravského kraje 2014 (v tis. Kč)

Položka	PŘÍJMY	Schválený rozpočet na rok 2014
1111	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	1 090 127
1112	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	27 482
1113	Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (vybírání srážkou podle zvláštní sazby)	109 929
1121	Daň z příjmů právnických osob	998 520
1211	Daň z přidané hodnoty	2 207 737
1361	Správní poplatky	2 150
	Daňové příjmy celkem	4 435 945

Zdroj: Schválený rozpočet JMK, 2014.

K Výdaje státního rozpočtu České republiky

Tab. 14 Výdaje státního rozpočtu České republiky 2014

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem
301	Kancelář prezidenta republiky	350 014 592
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 076 572 756
303	Senát Parlamentu	518 879 254
304	Úřad vlády České republiky	733 922 239
305	Bezpečnostní informační služba	1 152 677 750
306	Ministerstvo zahraničních věcí	5 815 013 886
307	Ministerstvo obrany	41 990 493 805
308	Národní bezpečnostní úřad	307 858 436
309	Kancelář veřejného ochránce práv	98 024 272
312	Ministerstvo financí	16 759 852 287
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	525 164 134 147
314	Ministerstvo vnitra	53 684 661 103
315	Ministerstvo životního prostředí	64 877 028 900
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	11 710 878 652
321	Grantová agentura České republiky	3 464 547 000
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	35 006 132 275
327	Ministerstvo dopravy	43 875 464 900
328	Český telekomunikační úřad	742 029 711
329	Ministerstvo zemědělství	52 170 669 192
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	137 301 155 903
334	Ministerstvo kultury	10 415 749 414
335	Ministerstvo zdravotnictví	6 810 656 472
336	Ministerstvo spravedlnosti	22 120 775 399
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	154 354 972
344	Úřad průmyslového vlastnictví	161 062 770
345	Český statistický úřad	932 107 782
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	2 756 229 971
348	Český báňský úřad	124 785 510
349	Energetický regulační úřad	215 947 413
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	244 015 994

355	Ústav pro studium totalitních režimů	154 144 472
358	Ústavní soud	169 466 538
361	Akademie věd České republiky	4 452 257 359
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	54 986 671
374	Správa státních hmotných rezerv	1 969 748 437
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	376 298 283
376	Generální inspekce bezpečnostních sborů	279 723 725
377	Technologická agentura České republiky	2 962 491 761
381	Nejvyšší kontrolní úřad	500 393 182
396	Státní dluh	65 797 528 900
397	Operace státních finančních aktiv*)	1 642 200 000
398	Všeobecná pokladní správa	144 130 713 492
	Celkem	1 210 237 008 965

Zdroj: Zákon č. 475/2013 Sb.

L Příjmy státního rozpočtu České republiky

Tab. 15 Příjmy státního rozpočtu České republiky 2014

Číslo kapitoly	Kapitola	Daňové příjmy
306	Ministerstvo zahraničních věcí	450 000 000
307	Ministerstvo obrany	12 100 000
308	Národní bezpečnostní úřad	250 000
312	Ministerstvo financí	28 720 000
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	609 349 000
314	Ministerstvo vnitra	13 000 000
315	Ministerstvo životního prostředí	900 000
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	1 200 000
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	27 000 000
327	Ministerstvo dopravy	80 000 000
328	Český telekomunikační úřad	17 815 000
329	Ministerstvo zemědělství	6 200 000
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	400 000
334	Ministerstvo kultury	10 000
335	Ministerstvo zdravotnictví	9 200 000
344	Úřad průmyslového vlastnictví	80 000 000
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	470 000 000
348	Česká báňský úřad	50 000
349	Energetický regulační úřad	201 467 000
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	4 200 000
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	4 050 000
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	170 000 000
397	Operace státních finančních aktiv	1 450 000 000
398	Všeobecná pokladní správa	558 901 080 000
	Celkem	562 536 991 000

Zdroj: Zákon č. 475/2013 Sb.